

9. Lekcja dziewiąta

dziewięć *nine*. dziewiąty *ninth*

GENITIVE CASE (SINGULAR)
GENITIVE FORMS OF NOUNS, ADJECTIVES, AND
PERSONAL PRONOUNS.

THE LOCATIVE CASE (SUMMARY)
EXPRESSING 'AT', 'TO', and 'FROM'

MINI-LEKCJA: MORE ON THE GENITIVE PLURAL

byk bull. Taurus. kwiecień, w kwietniu April. maj, w maju May

9.A. Zdjęcie narzeczonej459
<i>Showing a photograph of one's fiancée.</i>	
9.B. Ulica Ogrodowa469
<i>Looking for Ogrodowa Street.</i>	
9.C. Na ścieżce rowerowej480
<i>Someone is hard to recognize outside their normal context.</i>	
9.D. Kto dzwoni?488
<i>A telephone call.</i>	
9.E. Mam ochotę na lody501
<i>An attack of hunger.</i>	

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Narzeczeni. *Boyfriend and girlfriend*

Photos taken in the spring along Piotrkowska Street in Łódź.

9.A. Zdjęcie narzeczonej

One person shows another a picture of her (his) fiancé(e).

Beata: Co tam masz?

What do you have there?

Bronek: To fotografia mojej narzeczonej.

That's a photograph of my fiancée. Do you like it/her?

Podoba ci się?

The snapshot or the fiancée?

Beata: Zdjęcie czy narzeczonej?

My fiancée, of course.

Bronek: Narzeczonej, oczywiście.

Sure, she's very pretty. Who is she?

Beata: Owszem, ona jest bardzo ładna. Kim ona jest?

(She) is a third- (first-, second-) year student at the university.

Bronek: Jest studentką trzeciego <pierwszego, drugiego> roku na uniwersytecie.

What is she studying?

Beata: Hmm... Co ona studiuje?

Journalism <foreign languages, physics>.

Bronek: Dziennikarstwo <języki obce, fizykę>.

So when's the wedding?

Beata: Więc kiedy ślub?

Only after our studies are over.

Bronek: Dopiero po studiach.

Exercise: reverse male-female roles above, using **narzeczonny** *fiancé* and **przystojny** *handsome, good-looking* instead of **narzeczonej** and **ładna**.

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Do zapamiętania:

Co ona studiuje?

Co tam masz?

Dopiero po studiach.

Kiedy ślub?

On jest bardzo przystojny.

On jest studentem drugiego roku.

On studiuje języki obce.

Ona jest bardzo ładna.

Ona jest studentką trzeciego roku.

Ona studiuje dziennikarstwo.

Podoba ci się?

Ślub będzie dopiero po studiach.

To fotografia mojej narzeczonej.

To zdjęcie mojego narzeczonego.

Uwagi

Bronek diminutive or familiar form of

Bronisław

broń *f* weapon

dopiero *av* only (in time expressions)

legitymacja *f* identification card

nam to us. Dative of **my** us

paszport *mi* passport

patrzeć *-rzę -rzysz na+A* look at

po *prep+L* after

pobrać się *^brać pf* get married

portfel *mi* billfold. **w portfelu**

prawo jazdy driver's licence

przez kogo by whom. **przez+A** by, through

przy sobie on your person, 'on you'

przystojny *aj* handsome

ślub *mi* wedding

studentem czwartego roku *fourth-year*

student, etc. While most university

courses of study last five years, after

which one receives a master's degree

(**stopień magistra**), the four-year baccalaureate degree is becoming more common.

studia *pl form* (university) studies. **po**

studiach after finishing college

studiować *studiuje, studujesz* 'study'

suggests formal study in a degree

program. Compare to **uczyć się** *uczę się*

uczysz się +G study.

torebka *-bek f* handbag, pocketbook. **w**

torebce

zawiedzony *aj* disappointed

zdjęcie *n* snapshot

zrobiony 'done, made'. past perfective

participle of **zrobić** 'do', 'make'

Pytania (read **Prawdziwa historia** first)

1. Na co Bronek patrzy?
2. O co pyta Beata? Czy zdjęcie narzeczonej Bronka podoba jej się?
3. Kim jest narzeczone Bronka? (Gdzie ona teraz jest? Co robi?)

4. Kim jest Beata? Czy ona dopiero teraz orientuje się, że Broniek ma narzeczoną? Jaka jest jej reakcja, kiedy dowiaduje się? Czy jest zawiedziona?
5. Czy Broniek i jego narzeczoną mają plany kiedyś się pobrać? Kiedy?
6. Wylicz parę ważnych rzeczy, których nie wiemy o Bronku i Beacie.
7. Czy masz przy sobie zdjęcie narzeczonej (narzeczonego), żony (męża), czy kogokolwiek innego bliskiego? Psa czy kota? Możesz to nam pokazać? Kto zrobił to zdjęcie i gdzie?
7. Czy masz jakieś inne interesujące zdjęcie przy sobie, które chcesz pokazać?
8. Co jeszcze masz ciekawego w portfelu (w torebce, na smartfonie)? Masz legitymację? prawo jazdy? paszport? Broń palną-*fire arm*?
9. Masz plany się pobrać w najbliższej przyszłości-*in the near future*? Masz jakieś inne ważne plany?

Prawdziwa historia

Broniek siedzi w stołówce uniwersyteckiej. Pije kawę i patrzy na coś, co ma w ręce. Jego niezbyt bliska koleżanka Beata *podchodzi* i pyta go, na co on tak patrzy. Patrzy na zdjęcie swojej narzeczonej, mówi Broniek. Beata nie wiedziała, że Broniek ma narzeczoną. Zresztą ona nie zna go zbyt dobrze. Mówi z *grzeczności*, że jego narzeczoną jest bardzo ładna. W *rzeczywistości* ona myśli, że ona niespecjalnie ładnie wygląda. Byłabym dla Bronka *znacznie* lepszą partnerką *pod tym względem*, myśli ona. Broniek sam jest bardzo przystojny, i Beata ma też bardzo wysoką opinię o sobie. Beata, nadal grzeczna, pyta co robi jego narzeczoną. Okazuje się, że jest studentką trzeciego roku na innym uniwersytecie w innym mieście. Studiuje dziennikarstwo. Broniek i jego narzeczoną mają plany *pobrać się*, ale dopiero po studiach, w *następnym* roku.

podchodzić -*dzę –dzisz impf* approach. **z grzeczności** out of politeness. **rzeczywistość** *f* reality. **Znacznie** *av* significantly, much. **pod tym względem** in that respect. **pobrać się** get married. **następny** *aj* next, following.

Pytania do Beata: Skąd znasz Bronka? Masz z nim wspólne-*in common* zajęcia? Jak możesz być zazdrosna-*jealous* o jego narzeczoną, nawet jej nie znając? Może ona ma inne zalety-*virtues* niż uroda-*beauty*? Na przykład inteligencję i poczucie humoru. Może pochodzi-*comes* z bogatej rodziny? Zresztą czy naprawdę uważasz, że ty jesteś takim darem-*gift* Boga dla mężczyzn? Czy zaakceptujesz zaproszenie na ślub Bronka, jeśli będziesz zaproszona?

Pytania do Bronka: Co ty sam studiujesz? Gdzie poznałeś swoją narzeczoną? Znasz ją od dawna? Od dzieciństwa? Od jak dawna z nią chodzisz? Czy ona mieszka w twoim rodzimym-*native* mieście? Jak często się z nią widzisz-*see*? Od jak długo jesteście zaręczeni-*engaged*? Czy ona nosi pierścionek zaręczynowy-*engagement ring*? Czy zaprosisz Beatę na swój ślub? Dlaczego czekasz na ślub aż ukończysz studia? Kiedy to będzie? Za rok? Za dwa?

GRAMATYKA 9.A.

REVIEW OF SOME SPELLING RULES

A. KRESKA-CONSONANT SPELLING RULES. Before vowels other than **i**, consonants written with a kreska (**ć, dź, ś, ź, ń**), and potentially soft labial consonants (**p', b', f', w', m'**) drop the kreska or the softening marker and add a following **i**. This rule, which has no exceptions, comes into play when adding vowel endings to noun stems ending in kreska or soft labial consonants. For example, the Genitive/Accusative of **koń** *horse* is **koń+a=konia**. The Genitive of **paw'** is **paw'+a=pawia**.

Note that **p', b', f', w', m'** occur only before vowels, where they are spelled with a following **i**: **pi-, bi-, fi-, wi-, mi-**. Before consonants and at word-end, these consonants automatically harden: **ziemia** *earth*, Gen. pl. **ziem**.

B. THE **y/i** SPELLING RULE. Many grammatical endings either consist of or begin with **-y**, which is respelled **i** after phonetically soft consonants and after **k** and **g**. The phonetically soft consonants are **p', b', f', w', m', ć, dź, ś, ź, ń, l, j**. Repeating, the sounds **p', b', f', w', m'** only appear before vowels and are always spelled **pi, bi, fi, wi, mi**. The consonants **rz, c, cz, dz, ź, sz** are phonetically hard, and take **y**. In sum,

These consonants are phonetically hard and take **y**:

p, b, f, w, m, t, d, s, z, n, ł, r, ch, rz, c, cz, dz, ź, sz.

These consonants are phonetically soft and take **i**:

p', b', f', w', m', ć, dź, ś, ź, ń, l, j.

These consonants are phonetically hard, but soften before **y** and take **i**:

k, g.

C. THE **k/g + y/i, e** SPELLING/PRONUNCIATION RULE. The spelling of **y/i** and **e** after **k** and **g** merits attention.

a. The letter **y** can never be written after **k** or **g**. If an ending beginning with **y** is added to a stem in **k** or **g**, the **y** will be respelled (and pronounced) as **i**: **nog+y: nogi** *legs*. **kruk+y: kruki** *ravens*.

b. The sounds **k** and **g** rarely occur before **e**. Before the Instr. sg. ending **-em**, and before the adjective ending **-e**, **k** and **g** will soften and will so indicate by inserting an **i**: **rok-em: rokiem** *year-1sg.*, **drog-e: drogie** *expensive-N/Asg. neut.*

THE GENITIVE CASE (SINGULAR). The Genitive case has a wide variety of uses in Polish, of which the following are most important:

1. GENITIVE OF POSSESSION, RELATIONSHIP, OR PART. The Genitive case expresses possession, relation, part of, and most senses of relation or belonging expressed by English 'of':

żona Adama *Adam's wife.*

dom mojej babci *my grandmother's house*

zdjęcie mojej narzeczonej *photograph of my fiancée*

koniec tego filmu *end of this film*

A noun in the Genitive expressing possession or relation almost always follows the noun. Placing the Genitive phrase before the noun is often a sign of Polish being influenced by English, hence **praca mojego syna** *my son's job*, not ***mojego syna praca**.

A noun in the Genitive following another noun will remain in the Genitive, no matter what the case of the other noun: **kostka cukru** *cube-N of sugar-G*, **Proszę kostkę cukru.** *I'd like a cube-A of sugar-G*, **Proszę herbatę z kostką cukru.** *I'd like tea with a cube-I of sugar-G.*

2. GENITIVE OF ATTRIBUTE. The Genitive often corresponds to an English preposed noun serving as an attributive modifier:

student pierwszego roku *student of the first year, i.e., first-year student*

sweter zielonego koloru *sweater of green color, i.e., green-colored sweater.*

stopień magistra *degree of master, i.e., master's degree*

puchar świata *cup of the world, i.e., world cup (e.g. in soccer)*

nagroda Nobla *prize of Nobel, i.e., Nobel prize.*

3. THE GENITIVE OF NEGATION. According to a rule with no exceptions in Polish, the Genitive case takes the place of the Accusative when an Accusative-requiring verb is negated:

Positive, with Accusative:

Mam czas. *I have time*

Widzę twoją książkę. *I see your book*

Mam ochotę gdzieś pójść. *I feel like going somewhere.*

Lubię mleko. *I like milk.*

Negated, with Genitive:

Nie mam czasu. *I don't have time.*

Nie widzę twojej książki. *I don't see your book.*

Nie mam ochoty nigdzie iść. *I don't feel like going anywhere.*

Nie lubię mleka. *I don't like milk.*

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

and so on. This rule is quite consistent, and is even strong enough to operate across the combination of a negated auxiliary verb plus an infinitive.

Mogę wziąć aspirynę. *I can take an aspirin.* **Nie mogę brać aspiryny.** *I can't take aspirin.*
Chcę kupić piwo. *I want to buy beer.* **Nie chcę kupić piwa.** *I don't want to buy beer.*

In sum, in negated TRANSITIVE (Accusative-requiring) sentences, the GENITIVE case replaces the ACCUSATIVE case. This happens ONLY with the Accusative case, not with the Dative, Instrumental, or Locative.

GENITIVE CASE ENDINGS (SINGULAR). The singular Genitive endings are as follows:

	adjective	noun
feminine	-ej	-y/-i
masc. inanimate	-ego	-u (sometimes -a)
masc. animate	-ego	-a
neuter	-ego	-a

1. THE GENITIVE SINGULAR OF FEMININE NOUNS. The feminine Genitive sg. ending is **-y/i**, that is, **-y**, sometimes respelled as **-i**. This ending occurs with all feminine nouns, whether in **-a** (**lampa**), in **-i** (**pani**), or in **-o** (**noc**). The spelling as **-y** or **-i** is governed by the **y/i** spelling rule (see above, this section), and depends on whether the stem consonant is phonetically hard or soft. Phonetically soft consonants and phonetically softened **k** and **g** take **i**.

Nominative:

młoda kobieta *young woman*

stara lampa *old lamp*

pierwsza lekcja *first lesson*

miła pani *nice lady*

długa noc *long night*

nowa powieść *new novel*

Genitive:

młodej kobiety

starej lampy

pierwszej lekcji

miłej pani

długiej nocy

nowej powieści

Borrowed feminine nouns with stems ending in **pj, bj, fj, wj, mj, nj, rj** spell **j** as **i** before all endings (hence the Nominative is actually spelled **ia**). When the ending is **i**, the result in spelling is a double **i**, which actually represents **ji**. For example:

Nominative:	Genitive:
Maria (=Marj-a) <i>Maria</i>	Marj- +y/i = Marji , but spelled Marii "Marji"
chemia (=chemj-a) <i>chemistry</i>	chemj- +y/i = chemji , but spelled chemii "chemji".

Compare this situation to nouns with stems in kreska or soft labial consonants, where there is a single letter **i**:

ciocia (=cioć-a) <i>aunt</i>	cioc- +y/i = cioci "cioći"
ziemia (=ziem'-a) <i>earth</i>	ziem'- +y/i = ziemi "ziem'i".

2. THE GENITIVE OF MASCULINE AND NEUTER NOUNS.

a. Masculine inanimate nouns usually take the ending **-u**:

Nominative-Accusative	Genitive
nowy zeszyt <i>new notebook</i>	nowego zeszytu
dobry film <i>good film</i>	dobrego filmu
stary obraz <i>old picture</i>	starego obrazu
ładny kolor <i>pretty color</i>	ładnego koloru.

However, some masculine inanimate nouns take the Genitive ending **-a**, for example **chleb chleba** *bread*, **język języka** *tongue, language*, **kościół kościoła** *church*, **prysznic prysznicza** *shower*, **ser sera** *cheese*, **świat świata** *world*, and others. To a considerable extent, masculine nouns taking Genitive in **-a** may be arranged into semantic groups, for example: tools and implements (**młot młota** *hammer*, **nóż noża** *knife*, **ołówek ołówka** *pencil*), common articles around the house (**piec pieca** *oven*, **telewizor telewizora** *television set*), articles of clothing (**but buta** *shoe*, **guzik guzika** *button*, **krawat krawata** *necktie*, **pasek paska** *belt*, **sweter swetra** *sweater*), and body-parts (**nos nosa** *nose*, **ogon ogona** *tail*, **zęb zęba** *tooth*).

The words for 'day', 'week', 'month', as well as month-names take Genitive sg. in **-a**: **dzień dnia** *day*, **miesiąc miesiąca** *month*, **tydzień tygodnia** *week*, **grudzień grudnia** *December*, while masculine-gender days of the week take **-u**: **poniedziałek poniedziałku**, **wtorek wtorku**, **czwartek czwartku**, **piątek piątku**. Masculine-gender Polish town-names tend to take Genitive sg. **-a**: **Gdańsk Gdańska**, **Kraków Krakowa**, **Lublin Lublina**, **Poznań Poznania**, **Szczecin Szczecina**, **Toruń Torunia**, **Wrocław Wrocławia**; but: **Białystok Białegostoku**. Compare to **Nowy Jork, Nowego Jorku**, **Londyn Londynu**, **Rzym Rzymu** *Rome* (but **Berlin Berlina**, **Paryż Paryża**).

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

b. Masculine animate nouns (whether referring to people or animals) take the Genitive sg. ending **-a**, their Genitive and Accusative forms therefore being the same:

Nominative:	Genitive-Accusative:
czarny kot <i>black cat</i>	czarnego kota
mój pies <i>my dog</i>	mojego psa
młody chłopiec <i>young boy</i>	młodego chłopca.

c. Masculine personal nouns with Nominative sg. in **-a** take a feminine-like ending on the noun, but masculine agreement on the adjective:

Nominative:	Genitive:	Accusative
dawny kolega	dawnego kolegi	dawnego kolegę
drogi dentysta	drogiego dentysty	drogiego dentystę
młody mężczyzna	młodego mężczyzny	młodego mężczyznę.

d. Nouns of neuter gender uniformly take the Genitive singular ending **-a** (except for singular-indeclinable nouns like **muzeum**):

Nominative/Accusative:	Genitive:
wysokie drzewo <i>tall tree</i>	wysokiego drzewa
nowe pióro <i>new pen</i>	nowego pióra
dobre dziecko <i>good child</i>	dobrego dziecka
szerokie pole <i>wide field</i>	szerokiego pola
duże miasto <i>large town</i>	dużego miasta
nowe mieszkanie <i>new apartment</i>	nowego mieszkania
polskie imię <i>Polish first name</i>	polskiego imienia
małe zwierzę <i>small animal</i>	małego zwierzęcia
wspaniałe muzeum <i>great museum</i>	wspaniałego muzeum.

GENITIVE FORMS OF ADJECTIVAL NOUNS AND LAST NAMES. Adjectival nouns and last names take regular adjective endings (illustrated here after the preposition **bez** 'without', which governs the Genitive of the noun object:

adjectival nouns:

bez twojego znajomego *without your acquaintance (m.)*

bez twojej znajomej *without your acquaintance (f.)*

adjectival last names:

bez pana Jana Bylewskiego

bez pani Jolanty Bylewskiej.

nominal last names:

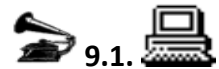
bez pana Stanisława Musiała

bez pani Zofii Musiał.

ĆWICZENIA 9.A
9.1. *Genitive expressing 'of' (here, helping to answer **Co to jest?**)*

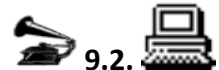
moja narzeczona: Tu jest zdjęcie **mojej narzeczonej**. *Here's a snapshot of my fiancée.*

mój syn, moja córka, mój mąż, moja żona, nasze dziecko, nasz dom, mój narzeczonny, moja dobra znajoma, nasz pies, mój samochód.

9.2. *family and partner relations, in answers to questions like **Kim jest Ewa? Kim jest Adam?***

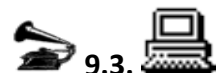
Ewa jest żoną Adama: **Adam jest mężem Ewy**. *Adam is Ewa's husband.*

Joanna jest matką Marka. Krzysztof jest ojcem Krystyny. Elżbieta jest siostrą Marcina. Tadeusz jest synem Marka. Zofia jest siostrą Barbary. Ewa jest sąsiadką Adama. Beata jest córką Marcina. Jarek jest narzeczoną Anny. Krysia jest koleżanką Michała.

9.3. *Genitive after a negated transitive verb, as if answering **Co lubisz? Or Czego nie lubisz?***

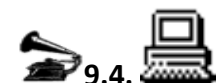
- mleko: a. **Lubię mleko**. *I like milk.*
 b. **Nie lubię mleka**. *I don't like milk.*

piwo, herbata, sok, kawa, wódka, jogurt, białe wino, ciemne piwo, woda mineralna.

9.4. *Genitive of negation, passing through an auxiliary verb. All masculine nouns here take G.sg. in -a.*

- but: a. Gdzie jest **mój but?** *Where is my shoe?*
 b. Nie mogę znaleźć **mojego buta**. *I can't find my shoe.*

krawat, torebka, parasol, teczka, nowe pióro, zielona bluzka, czarny swet(e)r, nóż (-o-).

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

9.5. *Genitive after a negated transitive verb. Not every sentence will illustrate the Genitive of Negation. Replace **coś** with **nic**, and change the Imperfective aspect to Perfective.*

Kupuję nowy sweter. a. **Chcę kupić nowy sweter.** *I want to buy a new sweater*
b. **Nie chcę kupić nowego swetra.** *I don't want to buy a new sweater.*

Jem śniadanie.

Czytam twój artykuł.

Pytam profesora.

Biorę prysznic.

Piszę tę pracę.

Idę na spacer.

Robię zadanie.

Mówię coś.

Wracam do domu.

Buduję* nowy dom.

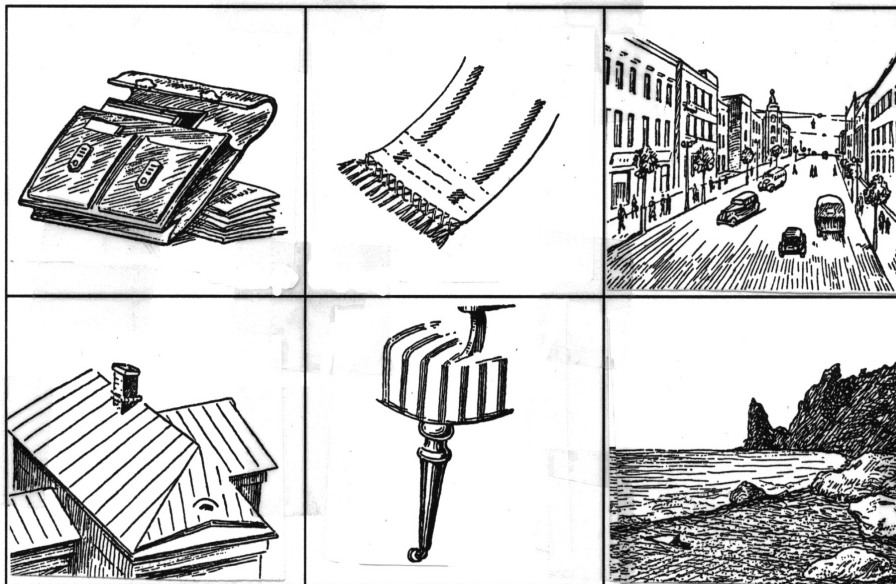
Piszę list.

Piję kawę.

*pf **wybudować**

Genitive of relation, ownership, or part:

teczka nauczyciela *teacher's briefcase*. **koniec szalika** *end of the scarf*. **główna ulica miasta** *main street of the town*. **dach domu** *roof of the house*. **nóżka fotela** *leg of the armchair*. **brzeg morza** *edge of the sea, seashore*

Ulica Ogrodowa *Ogrodowa (Garden) Street*

Street sign on the side of the old Poznański Textile Factory, Łódź.

9.B. Czego pani szuka?

A person asks a stranger how to find Garden Street.

Pan Edward: Czego pan szuka?

Może mogę pomóc?

Pani Elżbieta: Tak, dziękuję. Szukam ulicy Ogrodowej, a właściwie sklepu z rowerami przy tej ulicy.

Pan Edward: Ogrodowa to pierwsza przecznica <ulica> w prawo <w lewo>, a sklep z rowerami będzie po lewej <po prawej> stronie ulicy, obok kościoła.

Pani Elżbieta: Dziękuję uprzejmie.

Pan Edward: Proszę bardzo. Nie ma za co. <Tylko nie wiem, czy ten sklep będzie otwarty o tej porze.>

What are you looking for, madam/sir?

Perhaps I can help?

Yes, thanks. I'm looking for Ogrodowa (Garden) Street, or actually the bicycle shop on that street.

Ogrodowa is the first cross-street <street> to the right <to the left>, and the bike shop will be on the left-hand side, next to the church.

Thank you kindly.

You're very welcome. Don't mention it.

<Only I don't know whether that shop will be open at this time of day.>

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Do zapamiętania:

Czego pan(i) szuka?
Dziękuję uprzejmie.
Nie ma za co.
Proszę bardzo.
Sklep jest po lewej stronie.
Sklep z rowerami będzie po prawej stronie.
Sklep znajduje się obok kościoła.
Szukam sklepu z sprzętem sportowym.

Szukam ulicy Ogrodowej
Ten sklep nie będzie otwarty o tej porze.
Ulica Miodowa to pierwsza przecznica w prawo (w lewo).
Wątpię, że ten sklep będzie otwarty o tej porze.

Uwagi

dostać się -stanę -staniesz *pf* get to
someplace
górski *aj* mountain
miejsce *n* place
miejski *aj* town
można one can, one may
narciarski *aj* skiing
odzież *f* clothing
opisać -szę -szesz *pf, impf* opisywać

-suję -sujesz describe
sprzęt *mi* equipment
szukać *szukam, szukasz +G impf* look for. The functional Perfective partner is **znaleźć**
znajdę znajdziesz znalazł znaleźli pf find
tłumaczyć -cę -czysz *impf* explain, translate
wyścigowy *aj* racing
znajdować się -duję -dujesz *impf* be located
żelastwo *n* hardware

Pytania

1. O co pyta ta pani? Czego ta pani szuka?
2. Czy ta pani wie, gdzie jest ulica Miodowa? Czy ten pan zna ten sklep, którego ta pani szuka?
3. Jak pan Edward tłumaczy jak tam się dostać?
4. Dlaczego ten sklep może nie być otwarty o tej porze?
5. Co pani Elżbieta robi, jeśli się okaże, że ten sklep będzie zamknięty?
6. Jak myślisz, jaki rower pani Elżbieta kupi? górski? miejski? wyścigowy? hybrydowy?
7. Czy dobrze znasz swoje miasto?
8. Gdzie znajduje się dobry sklep z odzieżą? sklep ze sprzętem elektronicznym? sklep z rowerami? sklep z żelastwem?
9. Czy jest blisko czy daleko stąd do tego sklepu? Czy można tam iść pieszo? Kiedy (w jakie dni i pory) jest ten sklep otwarty?
10. Czy możesz opisać jak tam się dostać? Czy można tam dostać się rowerem?

Prawdziwa historia

Pani Elżbieta niedawno przeprowadziła się do nowego miasta. W dawnym mieście ona musiała długo *dojeżdżać* do pracy tramwajem, ale teraz mieszka dość blisko pracy, i będzie mogła dojeżdżać do pracy rowerem *ścieżką rowerową*. Problemem jest, że ona nie ma roweru. Jej koleżanka w pracy powiedziała jej, że dobry sklep z rowerami znajduje się przy ulicy Ogrodowej. Podała jej *dokładny* adres, ale pani Elżbieta *i tak* nie może znaleźć nie tylko tego sklepu, ale i samej ulicy Ogrodowej. Pan Edward *zauważa*, że pani Elżbieta wygląda na bardzo *zagubioną*, więc pyta ją, czego ona szuka i czy on może jej pomóc. Pani Elżbieta *faktycznie potrzebuje* jego pomocy. Pyta, jak może dostać się na ulicę Ogrodową, a właściwie do sklepu z rowerami przy tej ulicy. Pan Edward dobrze wie, gdzie jest ten sklep. Sam jest rowerzystą i często w nim bywa. *Tłumaczy* pani Elżbieta gdzie ten sklep się znajduje. Ona jest bardzo *wdzięczna* za pomoc. Pan Edward nie jest pewny, czy ten sklep będzie otwarty o tej porze. *Dochodzi* godzina siódma, i takie sklepy zwykle zamykają się o szóstej. Nie szkodzi, myśli Pani Elżbieta. Teraz *przynajmniej* będą wiedziała, gdzie ten sklep się znajduje. *Ona odwiedzi* go innym razem, może nawet następnego dnia, po pracy.

dojeżdżać *a-am –asz impf* commute. **ścieżką rowerową** *bicycle path*. **dokładny** *–ak exact*. **i tak** even so. **zauważać** *–am –asz impf* notice. **zagubiony** *aj* lost. **faktycznie** *av* actually, indeed. **potrzebować** *–buję –jesz impf +G* need, require. **tłumaczyć** *–czę –czysz impf* explain. **wdzięczny** *aj* grateful. **dochodzi szósta** it's getting on toward six. **przynajmniej** at least. **odwiedzić** *–dzę –dzisz pf, impf* **odwiedzać** visit. **następnego dnia** next day.

Pytania do Pana Edwarda: Gdyby ta pani była mężczyzną, czy pan tak samo by podszedł *approach* do niej i zaoferował pomoc? Jeśli pan sam jest rowerzystą, czy pan też zwykle jeździ do pracy rowerem? Czy pan jeździ rowerem w week-endy ścieżkami rowerowymi? Czy jest dobra sieć *network* ścieżek rowerowych w tym mieście? Czy ma pan zamiar poprosić tę panią o kontakt, na przykład o jej adres emailowy? A może zaprosi ją pan kiedyś na wycieczkę *excursion* rowerową, żeby pokazać jej miasto?

Pytania do Pani Elżbiety: Jakiego roweru pani szuka? Damskiego? Szosowego *road*? Górskiego *mountain*? Ile pani jest gotowa zapłacić za rower? Dlaczego pani nie ma roweru? Czy pani zostawiła czy sprzedała stary rower tam, gdzie pani poprzednio *formerly* mieszkała? Jakie są dobre i złe strony jazdy *travel* rowerem w mieście? Czy kierowcy *drivers* zawsze są grzeczni? A czy ty zawsze przestrzegasz przepisów *observe the rules* dla rowerów? Miała pani kiedyś poważny wypadek na rowerze? Czy pani zawsze nosi kask *helmet*? Czy pani myśli że kask pomaga w razie wypadku *in case of an accident*? Czy pani zaakceptowałaby zaproszenie na wycieczkę rowerową z panem Edwardem?

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

GRAMATYKA 9.B

GENITIVE CASE OF PRONOUNS.

Singular:

Nominative	ja	ty	on	ono	ona	pan	pani
Genitive	mnie	cię	go	go	jej	pana	pani
long:	“ ”	ciebie	jego	jego	“ ”	“ ”	“ ”
after a preposition	“ ”	“ ”	niego	niego	niej	“ ”	“ ”

Plural:

Nominative	my	wy	oni/one	panowie	panie	państwo
Genitive (after prep.)	nas	was	Ich (nich)	panów	pań	państwa

Interrogative and Reflexive:

Nominative	kto	nikt	co	nic	(się)
Genitive	kogo	nikogo	czego	niczego	siebie

USES OF THE GENITIVE, CONTINUED

4. THE GENITIVE OF NEGATED EXISTENTIAL 'BE'. Polish often uses the verb 'be' by itself to express whether an object or a person is present or available. Such usage may be called the 'existential' use of the verb 'be'. In existential sentences, adverbs like 'here' and 'there' are often omitted. The noun being discussed, since it the subject, appears in the Nominative case:

Czy jest (tam) Marta? *Is Marta there?*

Czy jest mleko? *Is there (any) milk?*

Czy Adam i Ewa już są? *Are Adam and Ewa already here?*

Kiedy będzie świeży chleb? *When will there be fresh bread?*

The negative counterpart of existential **jest/są** is **nie ma** *there is not*, used with both singular and plural nouns. The noun being discussed appears in the Genitive case:

Marty jeszcze nie ma. *Marta is not here yet.*

Nie ma dziś mleka. *There is no milk today.*

Nie ma dobrego podręcznika. *There is no good textbook.*

Nie ma by itself is often used to answer an existential question negatively:

Czy jest zupa owocowa? *Is there fruit soup?*

Nie ma. *No, there isn't.*

Note the effect of using **jeszcze** and **już** with **nie ma**. Both often translate as 'yet':

-Czy Marta już jest? *Is Marta here yet?*

-Nie, nie ma jej jeszcze. *No, she isn't here yet.*

The past and future-tense correspondents of **nie ma** are **nie było** and **nie będzie**, respectively, which also require the Genitive case:

Nie było nikogo w domu. *There was no one at home.*

Nie będzie piwa. *There won't be any beer.*

In a negative existential sentence, the Genitive-case noun often occurs in initial position:

Adama nie będzie? *Won't Adam be here?*

Świeżego mleka dzisiaj już nie ma. *There isn't any more fresh milk today.*

5. GENITIVE OF AMOUNT. Deserving of special mention in the sense 'of' is the use of the Genitive with nouns naming substances after words that quantify them. Especially important are the words **dużo** *a lot (of)*, **więcej** *more (of)*, **mało** *not much (of)*, *not enough (of)*, **mniej** *less (of)*, **trochę** *a little bit (of)*:

dużo wody *a lot of water*

kilo(gram) szynki *a kilo(gram) of ham*

mało roboty *not much work*

mniej czasu *less time*

trochę masła *a little butter*

więcej jedzenia *more food*

Very common is the Genitive after containers:

butelka mleka *bottle of milk.*

filizanka kawy *cup of coffee*

kubek mleka *mug of milk*

szklanka herbaty *glass of tea.*

Sometimes the Genitive by itself can stand for 'a little of' something (as if by itself expressing **trochę** *a little*):

Chcę kawy <herbaty, mleka, wody, soku>. *I want some coffee <tea, milk, water, juice>.*

Nalać ci herbaty? *Can I pour you some tea?*

6. GENITIVE OF TIME. Time phrases conveying "historical events" are expressed with the Genitive case. Here are some common such phrases:

każdego dnia *every day*

tej nocy *on that night*

następnego dnia *on the next day*

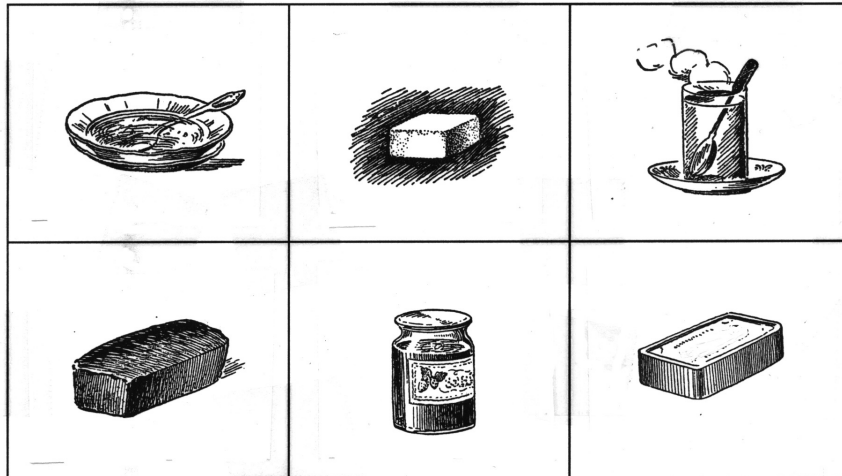
tego wieczoru *on that evening*

tego samego dnia *on that same day*

pierwszego maja *on the first of May*

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Genitive of amount or measure

miska zupy bowl of soup. **kostka cukru** cube of sugar. **szklanka herbaty** glass of tea. **bochenek chleba** loaf of bread. **stoik dżemu** jar of jam. **kostka mydła** bar of soap.

MEANINGS OF **proszę** (REVIEW). By derivation, the form **proszę** is the 1st person singular form of **prosić** 'ask, beg, request', and it often occurs in its literal sense, as in

Proszę cię, nie rób tego. *I beg you, please don't do that.*

Here are some other uses of **proszę**.

'ASK FOR' OR 'I'D LIKE': **proszę o**+A. This expression is often used to ask for things in stores and shops:

Proszę o kilo kiełbasy. *I'd like a kilo of sausage.*

Often the preposition **o** is omitted:

Proszę lampkę wina *I'd like a glass of wine.*

Proszę pół kilo kiełbasy. *I'd like half a kilo of sausage.*

Among various other pragmatic senses of **proszę**, the following are most important.

'PLEASE' used in combination with the imperative (for the imperative, see Lesson 9):

Proszę, powiedz mi coś o sobie. *Please, tell me something about yourself.*

Podaj mi, proszę, sól i pieprz. *Pass me the salt and pepper, please.*

Proszę zamknijcie książki. *Please close (pl.) your books.*

'AFTER YOU, GO AHEAD':

Proszę! *After you!*

'EXCUSE ME' (when one doesn't understand what someone has said). Saying **co?** in such a situation often sounds rude:

Proszę? *I beg your pardon?*

'HERE YOU ARE, TAKE SOME, GO AHEAD':

Proszę, poczęstuj się. *Please help yourself.*

Proszę, weź mój parasol. *Here, take my umbrella.*

'YOU'RE WELCOME' (as a response to 'thank you').

-Dziękuję uprzejmie. *-Thank you kindly.*

-Proszę bardzo. *-You're very welcome, by all means.*

'MAY I SPEAK TO?' The perfective **poprosić** is used to ask to speak to someone, especially on the telephone:

Czy mogę poprosić pana Makowskiego? *Could I please speak with Mr. Makowski?*

Zaraz go poproszę. *I'll get him right away.*

SOME IDIOMS USING **mieć** and **nie mieć**. The verb **mieć** *mam, masz* 'have' occurs in a number of common phrases, both positive and negative, among which the following are especially important:

1. **mieć rację** *be right, correct.*

This expression means to be right or, when negated, wrong in one's argumentation. 'To make a mistake' is **mylić się** *be wrong.*

Właściwie masz rację. *Actually, you're right.*

Przecież nie masz racji. *But you're not right.*

2. **mieć sens** *make sense*

This expression refers to an idea or an argument:

Ten plan ma sens (nie ma sensu). *That plan makes sense (makes no sense).*

3. **mieć czas** *have time, be free*

Czy masz dla mnie czas? *Do you have time for me?*

Nie mam czasu teraz. *I don't have time now.*

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

4. **mieć pojęcie** *have a conception, understanding*

Usually used negatively:

Nie mam pojęcia, o co ci chodzi *I don't have any idea what you're getting at.*

5. **mieć szczęście (powodzenie)** *be lucky (successful)*

Nie każdy ma takie szczęście. *Not everyone has such luck.*

On nie ma szczęścia w kartach. *He is unlucky a cards*

6. **mieć zamiar (coś zrobić)** *intend (to do something)*

Co masz zamiar zrobić? *What do you intend to do?*

Nie mam zamiaru zostać tu przez cały dzień. *I don't intend to stay here all day.*

The verb **zamierzać** –*am* –*asz* 'intend' also exists, but the phrase **mieć zamiar** is more often used.

7. **mieć ochotę coś zrobić** *feel like doing something*

Mam ochotę pójść na jakiś film. *I feel like going to some movie.*

Nie mam ochoty wyjść na spacer *I don't feel like going for a walk.*

mieć ochotę na coś *feel like having something*

Mam ochotę na coś do picia. *I feel like having something to drink.*

Na nic nie mam ochoty. *I don't feel like having/doing anything.*

8. **mieć coś na myśli (nie mieć nic na myśli)** *have something (nothing) in mind*

Co masz na myśli? *What do you have in mind?*

Nie mam nic na myśli. *I don't have anything in mind.*

9. **mieć wrażenie** *have the impression*

Usually only positive:

Mam wrażenie, że nie podoba ci się mój żółty krawat. *I have the impression you don't like my yellow necktie.*

10. **mieć nadzieję** *hope*

Usually only positive, this expression substitutes for the lack of a verb 'hope' in Polish.

Mam nadzieję, że nie będziesz nosił tego żółtego krawata. *I hope that you're not going to wear that yellow tie.*

ĆWICZENIA 9.B.

Beverages

herbata *tea*
kawa *coffee*
kefir *kefir*
cola *cola*
koniak *brandy*
lemoniada *lemonade*
miód *miodu mead**
mleko *milk*
oranżada *orangeade or
other soft drink*
piwo *beer*
piwo ciemne *dark beer*

piwo jasne *light beer (lager)*
sok *juice*
sok jabłkowy *apple juice*
szampan *champagne*
wino *wine*
wino białe *white wine*
wino czerwone *red wine*
woda *water*
woda mineralna *mineral woda*
woda sodowa *soda water*
wódka *vodka*
wódka wyborowa *select vodka*

*Mead is a fermented honey drink, a Polish specialty.

9.6. **proszę**+A *I would like*, **trochę** *a little of*, **nie ma** *there isn't any*

woda: a. Proszę **wodę**. *I'd like some water.*
 b. Proszę trochę **wody**. *I'd like a little water.*
 c. Nie ma **wody**. *There isn't any water.*

mleko, herbata, wino, koniak, wódka, sok jabłkowy, piwo jasne, woda mineralna, miód.

Containers

beczka *barrel*
butelka *bottle*
dzban *pitcher*
filizanka *cup*
karton *carton*
kielisz(e)k *cordial, shot,
or small wine glass*
kubek *mug*

kufel *stein*
lampka *bulbed wine glass*
miska *bowl*
paczka *pack*
piersiówka *(breast) pocket flask*
puszka *can*
szklanka *glass*
torebka *bag, sack**

as in ***torebka herbaty** *teabag*.

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

9.7. *Logical containers. The use of **proszę**+A 'I would like'. Use a logical container with the beverages above.*

herbata: Proszę **filizankę** (or: **kubek, szklanę, torebkę**) **herbaty**. *I'd like a cup (mug, glass) of tea, please.*

piwo, sok, zupa, mleko, koniak, wino, kawa, wódka, woda sodowa.

Food Items That Can Be Bought By the Kilo(gram):

chleb –a bread

ser –a cheese

kapusta cabbage

masło butter

mięso meat

kiełbasa sausage

cuk(ie)r sugar

mąka flour

smal(e)c lard

9.8. flour: Proszę kilo **mąki**. *I'd like a kilo of flour, please.*

bread, cheese, meat, sausage, cheese, lard, sugar.

9.9. *Negatives of phrases using **mieć**.*

masz rację: Nie **masz racji**. *You're not right.*

to ma sens; mam czas; mam pojęcie; masz szczęście; on ma powodzenie; mam zamiar coś (use *nic in negative*) kupić; mam ochotę coś wypić.

9.10. *Genitive of negation. Negate the sentence and translate. Negate **coś** with **nic**. Not all sentences require the Genitive of negation.*

On chce kupić ten krawat. **On nie chce kupić tego krawata.** *He doesn't want to buy that necktie.*

a. Pamiętam twoją siostrę.

b. Mam ołówki.

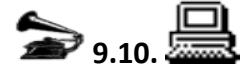
c. Studiuję język polski.

h. Lubię chleb.

i. Mogę jeść ten ser.

j. Mam ochotę wyjść na spacer.

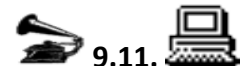
d. Masz szczęście.	k. Mam zamiar to zrobić.
e. Chcę kupić rower górski.	l. Masz rację.
f. Mogę znaleźć nasz hotel.	m. To ma sens.
g. Jest coś do picia.	n. Jest coś do jedzenia.

9.11. *be present and be absent:*

- Jan: a. Czy **pan Jan** już jest? *Is Jan already here?*
 b. Nie, **pana Jana** jeszcze nie ma. *No, Jan is not here yet.*

Marta, Adam, Ewa, Jurek, Zofia, Krysia, Krzyś, Marek, Julia; on, ona, oni.

9.12. **szukać** -am -asz +G 'look for' *alongside its functional Perfective znaleźć* +A 'find'.

- sweter: a. Szukam **mojego nowego swetra**. *I'm looking for my sweater.*
 b. Znalazłem (znalazłam) **mój nowy sweter**. *I found my sweater.*

portfel, koszula, bluzka, pióro, ołówek, długopis, teczka, czasopismo, książka.

9.13. *Review of expressions using 'have'. Translate the sentence into Polish. Each sentence uses a form of mieć.*

I am right: **Masz rację.**

They are never right. You are lucky. That doesn't make sense. I hope she is ready. She is always right. I don't feel like (having) ice-cream. Do you have time? They never have time. I intend to buy that shirt. That makes sense. We intend to be at home early. They feel like having something to drink (**coś do picia**). I have the impression-*wrażenie* that you are hungry. I don't have any idea. I don't intend to stay at home. I never have any luck.

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

9.C. Na ścieżce rowerowej.

I think I know that person. Of course you do. That's so-and-so's wife (husband).

Tomek: Wydaje mi się <mam wrażenie>, że skądś znam tę kobietę (tego mężczyznę).

Teresa: Przecież to Elżbieta Kruczyńska (Adam Kruczyński), żona Adama (mąż Elżbiety).

Tomek: Rzeczywiście, nie poznałem jej (go).

Teresa: To dlatego, że widzisz ją teraz bez męża (go teraz bez żony). <Przedtem zawsze widzieliśmy ich razem>.

Tomek: Może masz rację. Wydaje mi się jednak, że on(a) dziś jakoś inaczej wygląda.

It seems to me <I have the impression> that I know that woman (that man) from somewhere.

Why that's Elzbieta Kruczynska (Adam Kruczynsk), Adam's wife (Elzbieta's husband).

Indeed, I didn't recognize her (him).

That's because you see her now without her husband (him now without his wife).

<Before we always saw them together.> Maybe you're right. It seems to me, however, that (s)he looks somehow different today.

Do zapamiętania:

Mam wrażenie, że znam tę kobietę.
 Może masz rację.
 Nie poznałem (pознаłam) go.
 Nie poznałem (pознаłam) jej
 Ona jakoś inaczej wygląda.
 Przecież to żona Adama.
 Przecież to mąż Elżbiety.

Przedtem zawsze widzieliśmy ich razem.
 Rzeczywiście.
 Skądś znam tę osobę.
 To dlatego, że widzisz ją teraz bez męża.
 Widzisz go teraz bez żony.
 Widzisz ją teraz bez męża.
 Wydaje mi się, że skądś znam tego człowieka.

Uwagi

bez prep+G without
bez męża (żony) without (my) husband, wife.
 Polish does not usually use possessive pronouns with relations.
dlatego, że for the reason that
fryzura *f* hairdo
inaczej *av* otherwise, differently
jej the Genitive case of **ona**; **go** the Genitive of **on**; both are Genitive after the negated verb.

kolor włosów hair color
poznać –*am* –*asz pf*, *impf* **poznawać** –*znaję* –*znajesz* 1 meet. 2 recognize
razem *av* together. **razem z** *along with*
trudno *pred av +D* it is difficult
witać się –*am* –*asz impf*, *pf* **przywitać się** *z+l* greet o.a.
wyglądać –*am* –*asz impf +av* look, appear. ~
inaczej to look different. **dobrze** ~ to look good

Pytania

1. Czy Tomek zna tę kobietę (tego mężczyznę)? Kto to jest? Czy Teresa wie, kto to jest?
2. Dlaczego Tomek nie poznaje jej (go)? Czy to dlatego, że on(a) jest teraz bez męża (żony)? Jak on(a) może wyglądać inaczej? Może ma nową fryzurę lub kolor włosów? Może jest inaczej ubrana, bo jest na rowerze?
- 3, Jak myślisz, dlaczego Elżbieta nie wita się z nimi?
4. Czy ktoś w klasie inaczej dziś wygląda, niż zwykle? Kto? Jak on(a) zwykle wygląda? Jak on(a) teraz wygląda? Czy jest trudno go (ją) poznać?
5. Kiedy jest trudno kogoś poznać?
6. Czy zawsze wyglądasz tak samo, jak dziś? Czy czasami wyglądasz lepiej, a czasami gorzej, albo po prostu czasami inaczej? Czy często zmieniasz *change* kolor włosów *of hair*?
7. Czy masz dobrą pamięć do twarzy? Do imion?

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

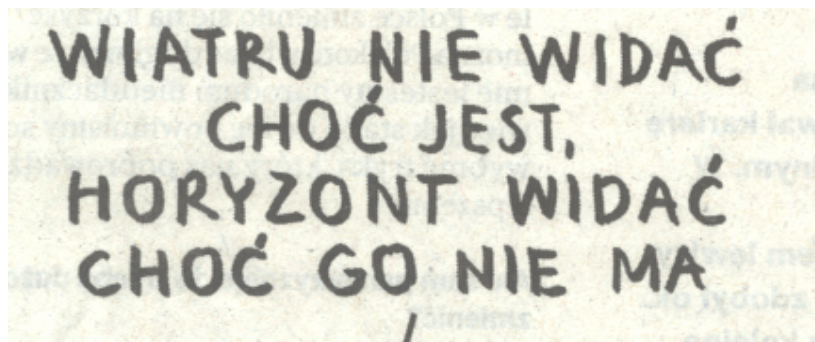
Prawdziwa historia

Teresa i Tomek jadą rowerami na *ścieżce rowerowej* w parku, kiedy *zauważają* kobietę *jadącą w ich kierunku*. Ona wygląda jakoś *znajomo*. Tomek mówi, że skądś chyba ją zna. Teresa *od razu poznaje* kto to jest i jest zdziwiona, że Tomek nie wie. Przecież to jest Elżbieta Kruczyńska, ona mówi, żona Adama Kruczyńskiego. Adam jest dobrym ich znajomym, ale *przedtem* zawsze widzieli go razem z żoną. Pewnie dlatego Tomek nie poznaje jej od razu. On zgadza się z Teresą, że to musi być Elżbieta. Wydaje mu się jednak, że ona jakoś inaczej dzisiaj wygląda. Może dlatego, że ona jest teraz ubrana bardzo sportowo i ma kask na głowie. To dziwnie, że ona nie przywitała się z nimi. *Najprawdopodobniej* ona nie poznała ich.

zauważać –*am asz impf* notice. **znajomo** *av* familiar. **ścieżka rowerowa** bicycle path. **jadącą w ich kierunku** riding in the opposite direction. **znajomo** *av* here: familiar. **od razu** *av phr* immediately. **poznawać** –*znaję –znajesz impf* recognize. **przedtem** *av* before. **najprawdopodobniej** *superl av* most probably.

Pytania do Tomka: Czy zwykle masz dobrą pamięć do ludzi i ich imion? Czy może pamiętasz mężczyzn lepiej niż kobiety, czy odwrotnie-*the other way around*? Jak myślisz, dlaczego Elżbieta jest dzisiaj bez męża? Jak ona zwykle jest ubrana? Jak myślisz, czy ona poznała cię i Teresę? Jeśli tak, to dlaczego ona nie zatrzymała się-*stop* i przywitała się z wami?

Pytania do Teresy: Kim jest Adam Kruczyński? Twoim kolegą? Kolegą męża Sąsiadem? Po prostu znajomym? Skąd znacie Adama i Elżbietę Kruczyńskich? Ze spotkań rodziców w szkole podstawowej? Czy wyobrażałaś sobie-*imagine*, że ona mogła uprawiać-*practice* sport? Czy może kiedyś wybierzecie się z nią razem na wycieczkę rowerową?

wiatr *mi* wind. **widać** can be seen. **choć** although. **horyzont** *mi* horizon. Aphorism by Janusz Kapusta, illustrating the Genitive of negation after **nie widać** one can't see.

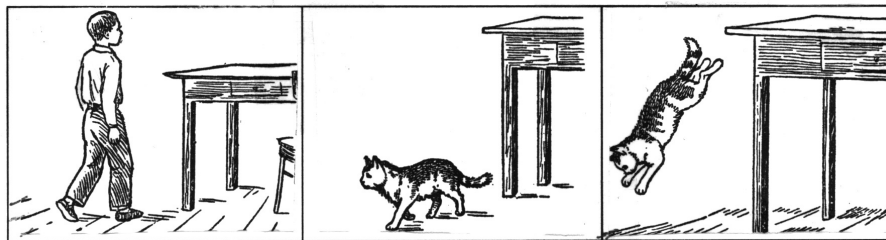
GRAMATYKA 9.C.

USES OF THE GENITIVE, CONTINUED

6. GENITIVE AFTER PREPOSITIONS. More prepositions require the Genitive than any other case. Of Genitive-requiring prepositions, the following are most important:

preposition:	example:
bez <i>without</i>	bez jedzenia <i>without food</i>
dla <i>for (the benefit of) someone</i>	dla narzeczonego <i>for my fiancé</i>
do <i>to, up to, till</i>	do Argentyny <i>to Argentina</i>
obok <i>next to, beside</i>	obok stołu <i>next to the table</i>
od <i>from, away from, than</i>	od Zbyszka <i>from Zbyszek</i>
oprócz <i>besides, in addition to</i>	oprócz mnie <i>besides (in addition to) me</i>
podczas <i>during</i>	podczas lekcji <i>during the lesson</i>
u <i>near, at (someone's place)</i>	u Agaty <i>at Agata's</i>
według <i>according to</i>	według niej <i>according to her</i>
wobec <i>in regard to, toward</i>	wobec nas <i>regarding us, toward us</i>
z <i>from, out of</i>	z Warszawy <i>from Warsaw</i>
zamiast <i>instead of</i>	zamiast kawy <i>instead of coffee.</i>

One-syllable or asyllabic prepositions ending in a consonant add **e** before **mnie** (the Genitive of **ja**): **beze mnie** *without me*, **ode mnie** *from me*.

do stołu *to the table*, **od stołu** *away from the table*, **ze stołu** *off the table*. All Genitive-requiring prepositions.

7. VERBS REQUIRING THE GENITIVE. A great many verbs require that their noun complement be in the Genitive case, for example

bać się *boję się, boisz się* *be afraid of*
Czego się boisz? *What are you afraid of?*

napić się *napiję się, napijesz się* *pf have a drink of*
Napijesz się czegoś? *Will you have something to drink?*

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

nienawidzić *nienawidzę, nienawidzisz* hate

Nienawidzę tego krawata. *I hate that necktie.*

nie znosić *nie znoszę, nie znosisz* be unable to stand, bear

Nie znoszę alkoholu. *I can't stand alcohol.*

pilnować *pilnuję, pilnujesz* look after, tend, mind

Muszę pilnować mojej siostry. *I have to look after my sister.*

potrzebować *potrzebuję, potrzebujesz* need

Potrzebujemy twojej pomocy. *We need your help.*

Note: **potrzebować** is NOT a modal verb; use **musieć** instead.

śłuchać *ślucham, słuchasz* listen to, obey

Chętnie słucham muzyki klasycznej. *I like to listen to classical music.*

spodziewać się *spodziewam się, spodziewasz się* expect

Spodziewamy się dziecka. *We're expecting a baby.*

szukać *szukam, szukasz* look for

Szukamy ulicy Miodowej. *We're looking for Miodowa (Honey) Street.*

uczyć się *uczę się, uczysz się* study

Uczę się języka polskiego. *I'm studying Polish.*

uczyć *uczę, uczysz* teach.

Moja siostra uczy muzyki w szkole. *My sister teaches music in school.*

używać *używam, używasz* use, make use of

Nie używam pióra. *I don't use a pen.*

wymagać *wymagam, wymagasz* require, demand

Ta praca wymaga inteligencji. *This work requires intelligence.*

zapomnieć *zapomnę, zapomnisz* forget

Zapomniałem zeszytu w domu. *I forgot my notebook at home.*

życzyć *życzę, życzysz* wish, desire +D +G

Życzę ci powodzenia. *I wish you luck.*

The verb **chcieć** *chcę* *chcesz* 'want' can sometimes take the Genitive when the object is abstract or indefinite:

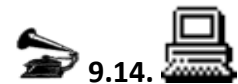
Czego chcesz? *What (indefinite thing) do you want?*

ĆWICZENIA 9.C

9.14. *z+I 'with', bez+G 'without'. Z kim chcesz iść?*

- żona: a. Nie chcę tam iść z **żoną**. *I don't want to go there with my wife.*
 b. Nie chcę tam iść bez **żony**. *I don't want to go there without my wife.*

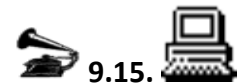
mąż, syn, córka, znajomy, narzeczona, przyjaciel, koleżanka, kolega; Janek, Zosia, Zbyszek, Marta.

9.15. *bez 'without'; zapomnieć +G 'forget. Czego zapomniałeś (-aś)?*

- komórka: a. Jestem bez **komórki**. *I'm without my cell-phone.*
 b. Zapomniałem (-am) **komórki** w domu. *I forgot (left) my cell-phone at home.*

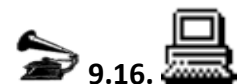
parasol, krawat, podręcznik, portfel, płaszcz, koszula, pióro, rower, teczka, otów(e)k.

9.16. *dla 'for (the benefit or sake of)'. Dla kogo to jest?*

- pan: Tu jest coś dla **pana**. *Here is something for you.*

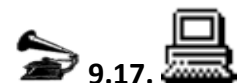
pani, mój wujek, moja ciocia, pan Kowalczyk, pani Kowalczyk, pan Dębowski, pani Dębowska.

9.17. *obok 'next to'. znajdować się -duję -dujesz 'be located'. Gdzie ten sklep się znajduje?*

sklep, kościół: **Sklep** znajduje się obok **kościół**. *The store is located next to the church.*

kościół, sklep; restauracja, hotel; hotel, restauracja; biblioteka, bank; bank, biblioteka; uniwersytet, muzeum; muzeum, uniwersytet.

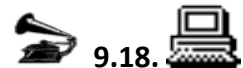
9. LEKCJA DZIEWIĄTA

9.18. **napić się** +G 'have a drink of'. **zamiast** 'instead of'. In (b), use the next noun in line.

Czego się napijesz?

herbata: a. Chętnie napiję się **herbaty**. *I'd gladly have a drink of tea.*
b. Zamiast **herbaty**, wolę sok. *Instead of tea I prefer juice.*

sok, piwo jasne, mleko, kawa, woda mineralna, białe wino.

9.18.

9.19. **szukać** +G 'look for'. **Czego szukasz?**

mój parasol: Szukam **mojego parasola**. *I'm looking for my umbrella.*

mój nowy krawat, moja czerwona torebka, nasze dziecko, lepszy hotel, lepsze mieszkanie, ten kościół, ulica Ogrodowa, sklep z rowerami.

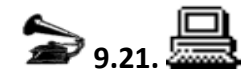

9.20.

9.20. **potrzebować** +G 'need'. **Czego potrzebujecie?**

podręcznik: Potrzebujemy **lepszego podręcznika**. *We need a better textbook.*

ołówek, telewizor, pióro, samochód, pralka, długopis, radio, mieszkanie.

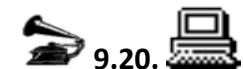

9.21.

9.21. **uczyć się** +G 'study'. **Czego się uczyacie?**

muzyka: Uczymy się **muzyki**. *We study music.*

historia, fizyka, dziennikarstwo, matematyka, język polski, literatura, językoznawstwo *linguistics*, informatyka, pielęgniarstwo-*nursing*.

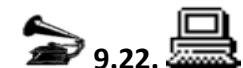

9.20.

9.22. *Review of Genitive-requiring verbs.*

be afraid of: **Czego się boisz?** *What are you afraid of?*

Have a drink of, need, listen to, look for, expect, demand, use, teach, learn.

9.22.

What's wrong with this picture? **budka telefoniczna** telephone booth. **telefon komórkowy** (or simply **komórka**) cell phone. The man in the center booth is merely using the phone booth to talk on a cell phone. The booth for the handicapped is blocked by a signboard. In Poland as elsewhere, telephone booths like this are becoming a rarity.

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Fifteen-zloty phone card.

9.D. Kto dzwoni?

A telephone call. Is so-and-so home? No, but they'll be back soon. Please call back later.

Matka (Ojciec): Słucham?

Hello?

Kolega (Koleżanka): Dobry wieczór. Czy jest tam Maria?

Good evening. Is Maria there?

Matka (Ojciec): Nie, nie ma jej.

No, she's not here.

Kolega (Koleżanka): A kiedy ona będzie?

And when will she be there?

Matka (Ojciec): Przepraszam, a kto dzwoni?

Excuse me, but who is calling?

Kolega (Koleżanka): Dzwoni Bogusław Bugaj (Bożena Bugaj). Jestem jej (kolegą (koleżanką) z pracy.

Bogusław (Bożena) Bugaj. I am her colleague from work.

Matka (Ojciec): O tak, nie poznałem (-am) pana (pani). Maria wyszła na chwilę <przed chwilą>. Niedługo wraca.

Oh yes, I didn't recognize you. Maria went out for a moment <a moment ago>. She'll be back soon.

Kolega (Koleżanka): To zadzwonię później.

Then I'll call later.

Matka (Ojciec): Dobrze, przekażę jej, że pan(i) dzwonił(a). Do widzenia.

Fine, I'll let her know that you called.

Kolega (Koleżanka): Do widzenia.

Goodbye.

Good-bye.

Do zapamiętania:

Czy jest tam Maria?
 Dobry wieczór.
 Dzwoni Bogusław Bugaj.
 Jestem jego koleżanką z pracy.
 Jestem jej kolegą z pracy.
 Kiedy on(a) będzie?
 Nie ma go.
 Nie ma jej.

Maria niedługo wraca.
 Maria wyszła na chwilę.
 Marian wyszedł przed chwilą
 Proszę zadzwonić później.
 Przepraszam, a kto dzwoni?
 Słucham?
 Zadzwonię za godzinę..

Uwagi

dzwonić *-nię -nisz impf, pf* **zadzwoić** ring, call by phone
korzystać *-am -asz z+G* make use of
nie ma jej (nie ma go) she (he) isn't here. The usual way to express that someone is not at home.
niekulturalny *aj* rude
odbierać *-am -asz impf* pick up (telephone)
ona (on) będzie she (he) will be here/back.
 Note the lack of a word for 'here/back'.

sekretarka *f* secretary. **automatyczna sekretarka** answering machine
słucham? A usual way of answering the telephone. One may also say **halo?**
strona *f* side, aspect. **dobre i złe strony** good and bad sides.
telefon komórkowy cell phone. Alternatively: **komórka**.
w jakiej sprawie on what matter

Pytania

1. Kto dzwoni? Do kogo on(a) dzwoni? Kto odbiera telefon?
2. Dlaczego osoba, która dzwoni, nie przedstawia się? Czy jest ona niekulturalna?
3. Czy Maria jest w domu? Gdzie ona jest? Kiedy wyszła? Kiedy wraca?
4. Czy matka (ojciec) zna tego kolegę (tę koleżankę), który (-a) dzwoni?
5. Jak myślisz, w jakiej sprawie kolega (koleżanka) dzwoni? Czy on(a) zadzwoni później?
6. Czy często używasz telefonu? A może zbyt często go używasz?
7. Czy masz telefon komórkowy? Smartfon? Często z niego korzystasz? Zbyt często?
8. Jakie różne funkcje ma twój telefon? Grasz na nim gry komputerowe?
9. Z kim najczęściej rozmawiasz przez telefon? Jak często? Jak długo takie rozmowy zwykle trwają-*last*? Na jaki temat są takie rozmowy?

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

10. Czy zawsze odbierasz telefon kiedy on dzwoni? Kiedy nie odbierasz? Co robisz, kiedy osoba, do której dzwonisz, nie odbiera telefonu?

Prawdziwa historia

Jest środa wieczorem i Maria *właśnie wyszła* gdzieś, żeby *załatwić* jakiś *sprawunek*. W domu dzwoni telefon i *odbiera* go matka Marii. Osoba, która dzwoni nie *przedstawia się*, tylko pyta czy Maria jest w domu. Matka odpowiada, że córki nie ma. Mówi, że niedługo wraca. Matka *domyśla się*, że dzwoni jeden z kolegów Marii, ale nie poznaje który. Kiedy pyta, kto dzwoni, osoba przedstawia się jako Bogusław Bugaj i mówi, że jest kolegą Marii z pracy. Matka pamięta go. Ona informuje Bogusława, że Maria wyszła przed chwilą. Ona prosi go, żeby zadzwonił później. Bogusław *mówi*, że zadzwoni za godzinę. Bogusław nie mówi *w jakiej sprawie* on dzwoni. W *rzeczywistości* on chce z nią porozmawiać o pewnej sytuacji, która powstała dzisiaj w pracy, i raczej nie chce rozmawiać o tym z matką Marii. Jak myślisz, co to może być za sytuacja?

właśnie wyszła has just gone out. **załatwić** –*wię* –*wisz pf* take care of (some matter). **sprawunek** –*nku mi* errand.. **przedstawić się** –*wię* –*wisz pf, impf* **przedstawiać się** introduce o.s. **domyślać się** –*am* –*asz* guess. **w jakiej sprawie** on what matter, regarding what. **rzeczywistość** *f* reality. **powstać** –*nę* –*niesz pf, impf* **powstawać** –*staję* –*jesz* arise.

Pytania do matki: Czy wiesz gdzie Maria wyszła? Po papierosy? Do apteki po lekarstwa? Skąd poznajesz imię tego kolegi, który dzwoni? Czy Maria kiedykolwiek wspominała-*mentioned* o jakimś koledze Bogusławie Bugaju? Czy koledzy z pracy mają zwyczaj-*habit* dzwonięcia-*of calling* do Marii po pracy? Która teraz jest godzina? Czy nie jest raczej późno na telefon?

Pytania do Bogusława: Skąd dzwonisz do Marii? Może z baru za rogiem-*around the corner*? Jaki jest cel twojego telefonu? Zapraszasz Marię na coś? Chcesz z nią się spotkać? Masz pytanie związane-*connected* z pracą? Chcesz jej coś powiedzieć? Chcesz po prostu z nią porozmawiać o o jakiejś sytuacji która powstała dzisiaj w pracy? O czym konkretnie? Czy interesujesz się, gdzie Maria wyszła i po co?

GRAMATYKA 9.D.

THE LOCATIVE CASE (REVIEW AND SUMMARY). The Locative case is the simplest Polish case to use, but possibly the most complex in its formation, even if its formation is regular. The Locative case was presented in the form of set phrases in Lesson 3, and rules for its formation were given in the Mini-Lesson at the end of Lesson 3. The Locative case is used after the prepositions:

w *in, at*

na *on, at*

po *after*

przy *next to*

o *about; at (of time)*

Examples:

Pracuję w bibliotece. *I work at the library.*

Portfel jest na biurku. *The billfold is on the desk.*

Byłem na zebraniu. *I was at a meeting.*

Mieszkam przy ulicy Ogrodowej. *I live next to Ogrodowa Street.*

Pamiętam o twojej sprawie. *I remember about your matter.*

Film się zaczyna o godzinie ósmej. *The movie begins at 8 o'clock.*

Po filmie pójdziemy do kawiarni. *After the movie we're going to a café.*

All of these prepositions but **przy** can also take the Accusative case in special meanings.

USING ANALOGY TO FORM THE LOCATIVE CASE. As we learned in Lesson 3, the Locative case form of nouns can usually be predicted by making an analogy from the Locative case form of nouns already known. For example, from **w bibliotece**, one can reliably predict **w książce** 'in the book', **w teczce** 'in the briefcase', and so on, for all feminine nouns ending in **-ka**. Similarly, from **w Warszawie** follows **w kawie**, from **w biurze** follows **w jeziorze** 'in the lake', from **w hotelu** follows **w portfelu** 'in the wallet' and **w szpitalu** 'in the hospital', from **w mieszkaniu** follows **na spotkaniu** 'at the meeting', and so on. However, the Locative case may also reliably be formed by referring to rules, repeated here from Mini-Lesson 3:

RULES FOR FORMING THE LOCATIVE CASE

1. Hard-stem nouns (of all genders) form the Locative by adding **-e** and softening the stem-consonant, i.e., by replacing a H(ard) stem consonant by a S(oft) stem consonant, according to the chart:

H	p	b	f	w	m	t	d	s	z	n	ł	r
S	p'	b'	f'	w'	m'	ć	dź	ś	ź	ń	l	rz

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Feminine nouns in **-a** only:

H	k	g	ch
S	c	dz	sz

The combinations

p'-e	b'-e	f'-e	w'-e	m'-e	ć-e	dź-e	ś-e	ź-e	ń-e
------	------	------	------	------	-----	------	-----	-----	-----

are spelled

pie	bie	fie	wie	mie	cie	dzie	sie	zie	nie
-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----

feminine;

kawa, kawie
herbata, herbacie
woda, wodzie
gitara, gitarze
żona, żonie
siostra, siostrze
teczka, teczce
noga, nodze

masculine:

zeszyt, zeszytcie
sklep, sklepie
telefon, telefonie
czas, czasie
stół, stole
krawat, krawacie
rower, rowerze
obraz, obrazie

neuter:

okno, oknie
drzewo, drzewie
biuro, biurze
pióro, piórze
koło *wheel*, kole
pudło *box*, pudle
udo *thigh*, udzie
jezioro *lake*, jeziorze

NOTES:

a. Irregular locative forms of masculine nouns: **dom, domu; pan, panu; syn, synu**.

b. Note occasional stem-changes before this ending: **miasto, mieście *town*; gwiazda, gwieździe *star*; kościół, kościele *church***. As **miasto, gwiazda** show, certain consonant clusters soften as a group. See also **dentysta, dentyście *dentist*; krzesło, krześle *armchair*; masło, maśle *butter***; and others.

2. Nouns whose stem consonant is S(oft) take the "other ending," namely **-y/i** for feminine nouns, and **-u** for masculine/neuter nouns. Masculine and neuter nouns in **k, g, ch** also take **-u**:

feminine

ulica, ulicy
koszula, koszuli
noc, nocy
racja, racji
ciocia, cioci
rzecz, rzeczy
Zosia, Zosi

masculine:

hotel, hotelu
mąż, mężu
koń, koniu
płaszcz, płaszczu
Kazik, Kaziku
biolog, biologu
duch *spirit, ghost*, duchu

neuter:

pole *field*, polu
morze, morzu
mieszkanie, mieszkaniu
radio, radiu
łóżko, łóżku
oko, oku
ucho, uchu

3. The adjectival Locative endings are **-ej** for feminine and **-y/im** for masculine neuter: **w dobrej restauracji, w dobrym hotelu, w moim łóżku**. These endings are also used for adjectives functioning as nouns: **o mojej znajomej, o moim narzeczonym**.

4. The Locative plural endings are **-y/ich** for adjectives (and adjectival nouns) and **-ach** for nouns:

na dobrych drogach *on good roads*

w drogich hotelach *in expensive hotels*

po naszych zajęciach *after our class(es)*

o wszystkich moich znajomych *about all my acquaintances*

EXPRESSING 'AT', 'TO', and 'FROM'. There are three main different prepositional ways to express 'in/at', '(in)to', and 'from', answering, respectively, the questions 'where?', 'where to?', and 'where from?', depending on the noun of orientation.

MOST PLACES AND THINGS

a. Most nouns can be viewed as literal or metaphorical containers, and express 'location at' with the preposition **w** *in/at* plus the Locative case, 'motion to' with the preposition **do** *(in)to, to* plus the Genitive case, and 'motion from' with the preposition **z** *from, out of, off* plus the Genitive case. Note that both the motion-to and motion-from prepositions take the Genitive case. Examples:

Location: **Mieszkam w Krakowie.** *I live in Krakow.*

Direction Toward: **Jadę do Krakowa.** *I'm going to Krakow.*

Direction From: **Wracam z Krakowa.** *I'm returning from Krakow.*

Location: **Uczę się w bibliotece.** *I study in the library.*

Direction Toward: **Idę do biblioteki.** *I'm going to the library.*

Direction From: **Wracam z biblioteki.** *I'm returning from the library.*

Here are some common nouns illustrating these prepositions and forms:

	gdzie?	dokąd?/skąd?
Nominative	'in, at' (w +Loc.)	'to/from' (do/z +Gen.)
apteka <i>pharmacy</i>	w aptece	do/z apteki
bank <i>bank</i>	w banku	do/z banku
biblioteka <i>library</i>	w bibliotece	do/z biblioteki
biuro <i>office, bureau</i>	w biurze	do/z biura

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

budynek <i>building</i>	w budynku	do/z budynku
dom <i>house, hom</i>	w domu	do/z domu
fabryka <i>factory</i>	w fabryce	do/z fabryki
gabinet <i>office (room)</i>	w gabinecie	do/z gabinetu
hotel <i>hotel</i>	w hotelu	do/z hotelu
kino <i>movie-house</i>	w kinie	do/z kina
kościół <i>church</i>	w kościele	do/z kościoła
łóżko <i>bed</i>	w łóżku	do/z łóżka
miasto <i>town</i>	w mieście	do/z miasta
mieszkanie <i>apartment</i>	w mieszkaniu	do/z mieszkania
muzeum <i>museum</i>	w muzeum	do/z muzeum
park <i>park</i>	w parku	do/z parku
pokój <i>room</i>	w pokoju	do/z pokoju
praca <i>work, job</i>	w pracy	do/z pracy
restauracja <i>restaurant</i>	w restauracji	do/z restauracji
sklep <i>shop, store</i>	w sklepie	do/ze sklepu
szkoła <i>school</i>	w szkole	do/ze szkoły
teatr <i>theater</i>	w teatrze	do/z teatru
wieś <i>f. village</i>	we wsi	do/ze wsi

Here are some Polish town-names illustrating the same prepositions and case-forms:

Nominative	'in' (w +Loc.)	'to/from' (do/z +Gen.)
Białystok	w Białymstoku	do/z Białegostoku
Bielskobiata	w Bielskobieję	do/z Bielskobieję
Bydgoszcz	w Bydgoszczy	do/z Bydgoszczy
Gdańsk	w Gdańsku	do/z Gdańska
Kraków	w Krakowie	do/z Krakowa
Londyn	w Londynie	do/z Londynu
Lublin	w Lublinie	do/z Lublina
Łódź	w Łodzi	do/z Łodzi
Nowy Jork	w Nowym Jorku	do/z Nowego Jorku
Paryż	w Paryżu	do/z Paryża
Poznań	w Poznaniu	do/z Poznania
Rzeszów	w Rzeszowie	do/z Rzeszowa
Rzym	w Rzymie	do/z Rzymu
Toruń	w Toruniu	do/z Torunia
Warszawa	w Warszawie	do/z Warszawy
Waszyngton	w Waszyngtonie	do/z Waszyngtonu
Wrocław	we Wrocławiu	do/z Wrocławia.

EVENTS, OPEN PLACES

c. Nouns naming EVENTS one attends, OPEN (but still clearly delimited) SPACES, and some other nouns on an idiomatic basis (like **poczta** *post-office*), express 'at' with **na** plus the Locative case. Such nouns express 'to' with **na** plus the Accusative case, and 'from' with **z** plus the Genitive case:

Location: **Ona jest na koncercie.** *She is at a concert.*
 Direction Toward: **Ona pójdzie na koncert.** *She'll go to a concert.*
 Direction From: **Ona przyszła z koncertu.** *She has come from a concert.*

Location: **On pracuje na poczcie.** *He works at the post-office.*
 Direction Toward: **On musi iść na pocztę.** *He has to go to the post-office.*
 Direction From: **On niedługo wróci z poczty.** *He'll be back soon from the post-office.*

Here are some other common nouns that take **na+L**, **na+A**, **z+G**:

	gdzie? static location: 'at, on' (na+Loc.)	dokąd? motion to 'to' (na+Acc.)	skąd? motion from 'from' (z+Gen.)
Nominative			
film <i>film, movie</i>	na filmie	na film	z filmu
impreza <i>party</i>	na imprezie	na imprezę	z imprezy
koncert <i>concert</i>	na koncercie	na koncert	z koncertu
lotnisko <i>airport</i>	na lotnisku	na lotnisko	z lotniska
poczta <i>post-office</i>	na poczcie	na pocztę	z poczty
przyjęcie <i>party</i>	na przyjęciu	na przyjęcie	z przyjęcia
spotkanie <i>meeting</i>	na spotkaniu	na spotkanie	z spotkania
sztuka <i>play</i>	na sztuce	na sztukę	ze sztuki
ulica <i>street</i>	na ulicy	na ulicę	z ulicy
uniwersytet <i>university</i>	na uniwersytecie	na uniwersytet	z uniwersytetu
wieś <i>f. Country(side)</i>	na wsi	na wieś	ze wsi
wystawa <i>exhibition</i>	na wystawie	na wystawę	z wystawy
zebrania <i>formal meeting</i>	na zebraniu	na zebranie	z zebrania
kolacja <i>supper</i>	na kolacji	na kolację	z kolacji
lunch <i>"lancz" lunch</i>	na lunchu	na lunch	z lunchu
obiad <i>dinner</i>	na obiedzie	na obiad	z obiadu
śniadanie <i>breakfast</i>	na śniadaniu	na śniadanie	ze śniadania

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

PEOPLE

c. With PEOPLE, the notion 'at' is expressed with **u** plus the Genitive; 'to' is expressed with **do** plus the Genitive case, and 'from' is expressed with **od** plus the Genitive case. Note that with people, all three prepositions take the Genitive case:

Location:	Jestem umówiony u dentysty. <i>I have an appointment at the dentist's.</i>
Direction Toward:	Muszę pójść do dentysty. <i>I have to go to the dentist's.</i>
Direction From:	Właśnie wracam od dentysty. <i>I'm just returning from the dentist's.</i>
Location:	Będę u Marii. <i>I'll be at Maria's.</i>
Direction Toward:	Idę do Marii. <i>I'm going to Maria's.</i>
Direction From:	Właśnie wracam od Marii. <i>I'm just returning from Maria's.</i>

Here are some names for relations, people, and professions illustrating the various prepositions **u+G**, **do+G**, **od+G**, used with people:

forms:	gdzie? static location:	dokąd?/odkąd? motion to, motion from:
Nominative	'at'	'to, from' (do , od +Gen.)
adwokat <i>lawyer</i>	u adwokata	do/od adwokata
brat <i>brother</i>	u brata	do/od brata
ciocia <i>aunt</i>	u cioci	do/od cioci
córka <i>daughter</i>	u córki	do/od córki
dentysta <i>dentist</i>	u dentysty	do/od dentysty
fryzjer <i>hairdresser</i>	u fryzjera	do/od fryzjera
Janek <i>Janek</i>	u Janka	do/od Janka
kolega <i>colleague (m.)</i>	u kolegi	do/od kolegi
koleżanka <i>colleague (f.)</i>	u koleżanki	do/od koleżanki
lekarz <i>doctor</i>	u lekarza	do/od lekarza
Marta <i>Monika</i>	u Marty	do/od Marty
matka <i>mother</i>	u matki	do/od matki
Monika <i>Monika</i>	u Moniki	do/od Moniki
ojciec <i>father</i>	u ojca	do/od ojca
siostra <i>sister</i>	u siostry	do/od siostry
syn <i>son</i>	u syna	do/od syna
ta pani <i>that woman, lady</i>	u tej pani	do/od tej pani
ten pan <i>that man</i>	u tego pana	do/od tego pana
wujek <i>uncle</i>	u wujka	do/od wujka
znajoma <i>acquaintance</i>	u znajomej	do/od znajomej
znajomy <i>acquaintance</i>	u znajomego	do/od znajomego

DOUBLE DESTINATIONS. Polish allows for two different directional complements after the same verb of motion:

Idę do kina na nowy film. *I'm going to the movies to a new film.*

Jadę do Krakowa na sympozjum. *I'm going to Krakow to a symposium..*

Jadę do Lublina do siostry. *I'm going to Lublin to my sister's.*

In analogous sentences, English usually prefers a directional plus a locational preposition, as in *I'm going to a symposium in Krakow. I'm going to my sister's in Krakow.* and so on.

GOING SOMEWHERE FOR (TO GET) SOMETHING. The preposition used to express the "for" of fetching, i.e., "to get" something is **po** + Accusative (NB not Locative):

Idę do sklepu po kawę. *I'm going to the store for coffee.*

Idę do apteki po lekarstwo. *I'm going to the pharmacy for some medicine.*

Idę do bibliotekę po książkę. *I'm going to the library for a book.*

Idę do bankomatu po pieniądze. *I'm going to the ATM for some money.*

Trzeba zadzwonić po lekarza. *We should call for a doctor.*

SUPPLEMENT: SOME TELEPHONE PHRASES.

Słucham? Proszę? Halo? *Hello?*

Czy jest tam Michał? *Is Michał there?* or **Czy zastałem Michała** *Have I caught Michał (at home or at work)?*

Czy mogę pomówić z panem Kwiecińskim (z panią Lipińską)? *May I speak with Mr. Kwieciński (with Ms. Lipińska)?*

Czy mogę poprosić pana Lipińskiego (panią Lipińską)? *I'd like to speak to Mr. Lipiński (Ms. Lipińska).*

Nie ma go (jej) w tej chwili. *He (she) is not here at the moment.*

Już daję. *I'll give her to you right away.*

Zaraz go (ją) poproszę. *I'll get him (her) right away.*

Przepraszam, kto dzwoni? *Excuse me, who is calling?*

W jakiej sprawie pan(i) dzwoni? *Concerning what matter are you calling?*

Z kim rozmawiam? *With whom am I speaking?*

Dzwoni Przemysław Kaczmarek. *This is Przemysław Kaczmarek calling.*

Proszę zadzwonić za godzinę. *Please call back in an hour.*

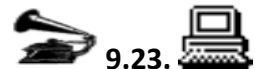
9. LEKCJA DZIEWIĄTA

ĆWICZENIA 9.D.

9.23. *Location, Motion to, Motion from (places):*

biblioteka: **w bibliotece, do biblioteki, z biblioteki**

hotel, muzeum, pokój, bank, restauracja, gabinet, mieszkanie, dom.

24. *Location, Motion to, Motion from (more places):*

- bank:
- a. Ona będzie w **banku**. *She will be at the bank.*
 - b. Ona idzie do **banku**. *She is going to the bank.*
 - c. Ona już wróciła **z banku**. *She already returned from the bank.*

biblioteka, biuro, fabryka, kino, kościół, miasto, praca, szkoła, teatr.

9.25. *Location, Motion to, Motion from (events):*

wystawa: **na wystawie, na wystawę, z wystawy**

zebranie, przedstawienie, koncert, opera, śniadanie, kolacja, obiad.

9.26. *Location, Motion to, Motion from (more events):*

- wystawa:
- a. Byłem (-am) wczoraj na **wystawie**. *I was at an exhibition yesterday.*
 - b. Dziś wieczorem idę na **wystawę**. *I'm going to an exhibition this evening.*
 - c. Dopiero wróciłem (wróciłam) z **wystawy**. *I've just returned from an exhibition.*

lekcja, spotkanie, film, impreza, przyjęcie, zebranie, poczta.

9.27. *Location at, Motion to, Motion from (people). Put the phrases into the frames of exercise 9.26:*

Monika: **u Moniki, do Moniki, od Moniki.**

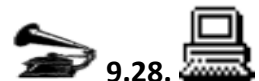
Ewa, Karol, Beata, Zosia, Krzyś, Jan, Jadzia; lekarz, dentysta, adwokat; syn, matka, ojciec, znajomy, narzeczona, siostra.

9.28. *'to, from' with town names:*

Kraków: a. Jak dojedziemy do **Krakowa**? *How will we get to Krakow?*
 b. Właśnie wracamy z **Krakowa**. *We are just returning from Krakow.*

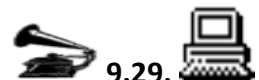
Warszawa, Wrocław, Lublin, Poznań, Bydgoszcz (f.), Białystok, Toruń, Rzeszów, Łódź (f.), Nowy Jork, Chicago, Paryż.

9.29. *More 'from' and 'to' with town names:*

Kraków, Warszawa: Jak pojechać z **Warszawy** do **Krakowa**? *How (should one) go from Krakow to Warsaw?*

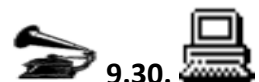
Wrocław, Gdańsk; Poznań, Bydgoszcz; Białystok, Toruń; Łódź, Gdańsk; Rzeszów, Lublin; Waszyngton, Nowy Jork; Londyn, Paryż.

9.30. *Locative and Genitive of town names; double destinations.*

brat, Kraków: a. **Mój brat** mieszka w **Krakowie**. *My brother lives in Krakow.*
 b. Jadę do **Krakowa**, gdzie mieszka **mój brat**. *I'm going to Krakow, where my brother lives.*
 c. Jadę do **Krakowa** do **brata**. *I'm going to my brother's in Krakow.*

siostra, Wrocław; przyjaciel, Gdańsk; przyjaciółka, Bydgoszcz; babcia, Nowy Jork; wujek, Chicago; syn, Paryż.

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

9.31. *The 'for' of fetching (po+A). Choose between na+A or po+A according to the sense.*

kino, film: **Idę do kina na film.** *I'm going to the cinema to a movie.*

bank, pieniądze; miasto, koncert; sklep, kiełbasa; kiosk, gazeta; sklep, piwo; garaż, samochód;
gabinet, książka; Nowy Jork, sympozjum; poczta, znaczki-stamps; miasto, wystawa.

9.32. *Review of Instrumental of means of conveyance:*

Wrocław, pociąg: Jadę do **Wrocławia pociągiem.** *I'm going to Wrocław by train.*

Gdańsk, autobus; Nowy Jork, taksówka; Toruń, pociąg; Bydgoszcz, rower; Białystok, samochód;
Rzeszów, motocykl.

9.33. *Answer truthfully, along the lines of the model (use numbers 1, 2, 3, 4 with time periods):*

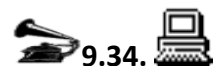
dentysta: -Kiedy byłeś (byłaś) ostatni raz **u dentysty**? *When were you last at the dentist's?*
-U dentysty byłem (byłam) ostatni raz **cztery miesiące temu.** *I was at the dentist's last four months ago.*

lekarz, adwokat, fryzjer; bank, biblioteka, muzeum, hotel; film, opera, sztuka *play*.

9.34. *Coordinating po+A with z+!* *Supply different first names.*

chleb: a. Anton wyszedł przed chwilą **po chleb.** *Anton went out a moment ago for bread.*
b. Anton wróci za chwilę **z chlebem.** *Anton will be back in a moment with some bread.*

lekarstwo, butelka szampana, papierosy, kawa, mąka-flour i cukier, gazeta, lody-ice cream (pl.),
coś do picia.

budka z lodami i goframi *ice-cream and waffle stand*

9.E. Mam ochotę na lody

Two people on a stroll. One is hungry and spots a food stand.

Felicja: Jestem głodna. Chciałabym coś zjeść.

I'm hungry. I'd like to eat something.

Tomek: Ja też. Na co masz ochotę?

Me too. What do you feel like (having)?

Felicja: Mam ochotę na coś słodkiego

I feel like (having) something sweet <cold, hot>.

<zimnego, gorącego>.

Tomek: Możemy kupić ciastka. Patrz, tam jest jakaś budka <z ciastkami>.

We can buy some pastries. Look, there is some kind of booth <with pastries>.

Felicja: Nie, nie mam ochoty na ciastko. Wolę coś zimnego.

No, I don't feel like a pastry. I prefer something cold.

Tomek: To chodźmy do tej kawiarni <cukierni>. Na pewno będą mieli dobre lody.

Then let's go to that café <confectionery>. They're sure to have good ice-cream.

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Do zapamiętania:

Chciał(a)bym coś zjeść.
Chcę coś do jedzenia.
Chcę czegoś się napić.
Jestem głodny (głodna).
Mam ochotę na coś słodkiego.
Mam ochotę na coś gorącego.

Możemy kupić jakieś ciastko.
Na co masz ochotę?
Nie mam ochoty na ciastko.
Tam jest jakaś budka z lodami.
Wolę lody.
Chodźmy do kawiarni.

Uwagi

coś do jedzenia (do picia) something to eat
(to drink)
coś słodkiego 'something sweet'
coś zimnego 'something cold'
dzisiejszy *aj* today's
Fel(e)k familiar form of **Feliks**.
jajko gotowane (smażone) boiled (fried)
egg
kurczak *mi* chicken
lody ice-cream
mieć ochotę na +A feel like having
na miękko (served) soft

na zimno (served) cold
na gorąco (served) hot
na twardo (served) hard
obsługa *f* service. **bar szybkiej obsługi** fast
food place
piwo ciemne dark beer
piwo jasne light beer (lager)
pomyślny *aj* successful
słodycze *pl form* sweets
sok pomarańczowy orange juice
wyprawa *f* expedition
wytrawny *aj* dry (of wine)

Pytania (first read the **Prawdziwa historia**)

1. Czy jesteś głodny (głodna) teraz ? Na co masz ochotę?
2. Chcesz czegoś się napić? Czego?
3. Co najbardziej lubisz pić kiedy jest ci gorąco?
4. Lubisz piwo? Jakie piwo wolisz? Jasne czy ciemne? Krajowe czy zagraniczne?
5. Lubisz wino? Jakie wino wolisz? Czerwone czy białe? Słodkie czy wytrawne?
6. Lubisz słodycze i desery? Jakiego?
7. Masz ochotę teraz na lody? Na jakie?
8. Często jesz na stojąco? Na chodząco? Czy często jesz w barach szybkiej obsługi?
9. Jak myślisz, dlaczego jest trudno dla Tomka i Felki wybrać odpowiednią lampę? Czy myślisz, że ich dzisiejsza wyprawa będzie pomyślna-*successful*?

Prawdziwa historia

Felka i Tomek szukają nowej lampy do swojego nowego mieszkania. Lampa ma wisieć nad stołem w jadalni. Taka lampa nazywa się lampą sufitową. Kupno lampy dla mieszkania to *poważna rzecz*. To nie może być *byle jaka lampa*. Musi być *gustowna*. Idą ze sklepu do sklepu. Żadna lampa im się nie podoba. Jeśli jedna lampa podoba się Felce, to nie podoba się Tomkowi, i *odwrotnie*. Prawdę mówiąc, wszystkie lampy są *tandetne* i *niegustowne*. Jest już prawie dwunasta. Oboje są głodni, ale nie mają ochoty robić *przerwę* na obiad. Obiad mogą zjeść w domu. Muszą szukać dalej. Jednak *zanim podejmą dalsze poszukiwanie*, mają ochotę coś *przekąsić*. Tomek widzi jakąś budkę z *ciastkami*, ale Felka nie ma ochoty na ciastko. Robi się gorąco i ona woli coś zimnego. *Pozatym*, ona nie chce jeść *na stojąco*. Woli gdzieś normalnie *usiąść* i *odpocząć*. Możemy pójść do tej kawiarni, *sugeruje* Tomek. Na pewno będą tam mieli albo lody albo coś zimnego do picia.

poważny *aj* serious. **byle jaki** any old sort of. **gustowny** *aj* tasteful. **odwrotnie** *av* vice versa. **tandetny** *aj* shoddy. **niegustowny** *aj* tasteless. **przerwa** *f* break, interruption. **zanim podejmą dalsze poszukiwanie** before they undertake further searching. **przekąsić** –*szę* –*sisz pf* snack on. **ciastko** n pastry. **pozatym** besides that. **na stojąco** *av* while standing. **usiąść** *usiąde* *usiądziesz pf* sit down. **odpocząć** –*cznę* –*niesz pf, impf* **odpoczywać** rest. **sugerować** –*ruję* –*jesz impf* suggest.

Pytania do Felki: Czyj to pomysł, że potrzebujecie nowej lampy w jadalni? Czy masz dobrze ukształtowane-*formed* pojęcie-*concept* o takiej lampie, którą chcesz? Czy nie uważasz, że szukanie lampy, która będzie jednocześnie-*simultaneously* wam się podobać to daremna-*fruitless* praca? Co zrobicie po tym małym odpoczynku-*rest* w kawiarni? Wróćcie do domu bez lampy? Macie inne projekty związane-*connected* z nowym mieszkaniem? Macie już wszystkie potrzebne meble-*furniture* kupione oprócz tej lampy sufitowej?

Pytania do Tomka: Czy zgadzasz się z Felcją, że potrzebujecie nowej lampy sufitowej w jadalni? Jak długo projekt kupna nowej lampy już trwa? Dzień? Całe tygodnie? Czy na ogół lubisz robić zakupy razem z żoną? Jaka lampa wisi obecnie nad stołem w jadalni? Czy raczej wisi tam naga-*naked* żarówka-*light bulb*? Nie słyszałeś, że to najnowszy trend? Kto zainstaluje tę lampę, jeśli wy w końcu-*in the end* ją znajdziecie? Sam to zrobisz, czy poprosisz firmę sprzedającą-*selling* lampę, żeby zainstalowała?

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

GRAMATYKA 9.E.

THE GENITIVE OF TIME. Phrases of time of occurrence can be expressed with a Genitive case phrase:

- tego wieczoru** on that evening
- tego dnia** on that day
- tego popołudnia** on that afternoon
- następnego roku** next year
- poprzedniej nocy** (on the) previous night

Dates of occurrence are also expressed in the Genitive (see also Lesson 12):

- dwudziestego pierwszego listopada** on the 21st of November.

CASE FORMS OF PRONOUNS (SUMMARY). Longer forms **jego, jemu, ciebie, tobie, mnie**, as opposed to **go, mu, cię, ci**, are emphatic, and occur automatically after prepositions, except that after a preposition forms beginning in **l** or **j** lose **j** and take a preceding **ni-**: **bez + jej = bez niej, dla + ich = dla nich**, etc.

Nominative	Genitive	Dative	Accusative	Instrumental	Locative
co <i>what</i>	czego	czemu	co	czym	czym
kto <i>who</i>	kogo	komu	kogo	kim	kim
nic <i>nothing</i>	nic, niczego	niczemu	nic	niczym	niczym
nikt <i>no one</i>	nikogo	nikomu	nikogo	nikim	nikim
ja <i>I</i>	mnie	mi, mnie	mnie	mną	mnie
ty <i>you sg</i>	cię, ciebie	ci, tobie	cię, ciebie	tobą	tobie
on <i>he</i>	go, jego, niego	mu, jemu, niemu	go, jego, niego	nim	nim
ono <i>it</i>	go, jego, niego	mu, jemu, niemu	je, nie	nim	nim
ona <i>she</i>	jej, niej	jej, niej	ją, nią	nią	niej

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

pan <i>you m.form.</i>	pana	panu	pana	panem	panu
panowie <i>pl. of pan</i>	panów	panom	panów	panami	panach
pani <i>you f.form.</i>	pani	pani	panią	panią	pani
panie <i>pl. of pani</i>	pań	paniom	panie	paniami	paniach
państwo <i>you mp,pl.</i>	państwa	państwu	państwa	państwem	państwu
my <i>we</i>	nas	nam	nas	nami	nas
wy <i>you pl</i>	was	wam	was	wami	was
oni <i>they m.p.pl.</i>	ich, nich	im, nim	ich, nich	nimi	nich
one <i>they non-m.p.pl.</i>	ich, nich	im, nim	je, nie	nimi	nich
<i>reflexive</i>	się, siebie	sobie	się, siebie	sobą	sobie

kawiarnia in Krynica Zdrój. naleśnik crepes. Z czym mogą być naleśniki?

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

CWICZENIA 9.E.

9.34. PRACTICE SHEET FOR PRONOUNS AFTER PREPOSITIONS. Use the pronouns with the following prepositions: **dla**+G *for*, **dzięki**+D *thanks to*, **przez(e)**+A *because of*, **razem z**+I *together with*, **o**+L *about*. The forms **przeze** and **ze** occur before forms of **ja** beginning with **mn-**: **przeze mnie, ze mną**.

Nominative	dla	dzięki	przez	razem z	o
co <i>what</i>					
kto <i>who</i>					
nic <i>nothing</i>					
nikt <i>no one</i>					
ja <i>I</i>					
ty <i>you sg</i>					
on <i>he</i>					
ono <i>it</i>					
ona <i>she</i>					
pan <i>you m..formal.</i>					
panowie <i>pl. of pan</i>					
pani <i>you f.form.al</i>					
panie <i>pl. of pani</i>					
państwo <i>you mp,pl.formal</i>					
my <i>we</i>					

wy you pl					
oni they m.p.pl.					
one they non- m.p.pl.					
reflexive (się)					

9.35. Give the pronominal question to the following statements, using forms of either **co** or **kto**:
Interesuję się muzyką. Czym się interesujesz? What are you interested in?
 See if you can expand the statement into a 5-line conversation.

a. Boję się nocy.	j. Widzę kościół.
b. Pomagam matce.	k. Rozmawiam o książce.
c. Interesuję się filmem.	l. Zajmuję się domem.
d. Myślę o Marku.	m. Napiję się wody.
e. Nie lubię piwa.	n. Jestem zły na Julię.
f. Znam Borysa.	o. Pamiętam o twoim przyjęciu.
g. Słucham radia.	p. Mam ochotę na lody.
h. Rozmawiam z matką.	q. Szukam prezentu.
i. Chcę kupić nowy komputer.	r. Potrzebuję dobrego adwokata.

9.36. **dla** +G, **dzięki** +D, **o** +L, **z** +I

on: dla **niego**, dzięki **niemu**, o **nim**, z **nim** for him, thank to him, about him, with him.

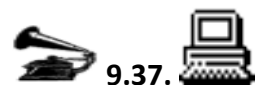
ona, pani, my, oni, pan, ty, one, państwo, wy.

9.37. Contrast of Accusative and Genitive of pronouns.

ona: Lubię **ją**, ale nie rozumiem **jej**. I like her, but I don't understand her.

on, ty, oni, wy, pan, pani, państwo, one, panowie, panie.

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

9.38. Instrumental of pronouns:

on, ona: Lubię **z nią** porozmawiać. *I like to speak with her.*

ona, on; ja, ty; ty, ja; my, wy; wy, my; pan, oni; oni, pani.

9.38.

9.39. Genitive of pronouns after **bez**:

on, ona: On nie chce iść bez **niej**. *He doesn't want to go without her.*

ona, on; ja, ty; ty, ja; my, wy; wy, my; pan, oni; oni, pani.

9.39.

9.40. Double destinations (review):

miasto, koncert: **Idę do miasta na koncert.** *I'm going to town to a concert.*

teatr, przedstawienie; kino, film; muzeum, wystawa; uniwersytet, zebranie; dom, kolacja; Jar(e)k, impreza; Kazia, herbata.

Some juiceable fruits

ananas *mi* –a pineapple. *aj ananasowy*, etc.

brzoskwinia peach

grejfrut *mi* –a grapefruit

jabłko –*tek n* apple

morela apricot

pomarańcza *f* orange

pomidor *mi* –a tomato

porzeczka –*czek f* currant

9.41. *Kinds of juices. Change the noun into an adjective. Note: o smaku ananasowym pineapple-flavored.*

ananas: a. Lubię sok **ananasowy**. *I like pineapple juice-A.*

b. Chętnie napiję się **soku ananasowego**. *I'd gladly have some pineapple juice-G.*

c. Przepadam za **sokiem ananasowym**. *I'm crazy about pineapple juice-I.*

d. Proszę o sok o **smaku ananasowym**. *I'd like some pineapple-flavored juice-L.*

grejfrut, pomarańcza, porzeczka, jabłko, pomidorm brzoskwinia, morela.

9.40.

Some ice cream flavors

banan *mi -a* banana. *aj* **bananowy**, etc.
bakalie *raisins and nuts (pl.)*
cytryna *f* lemon
czekolada *f* chocolate
kawa *f* coffee

malina *f* raspberry
mięta *f* mint
morela *f* ap[ricot
truskawka *-wek f* strawberry
wanilia *f* vanilla

9.42. *Kinds of ice cream. Change the noun into an adjective.*

malina: Proszę o lody **malinowe**. *I'd like some raspberry ice-cream, please.*

cytryna, kawa, wanilia, banan, truskawka, czekolada, mięta, bakalie.

9.43. Sentence pairs. Translate into Polish. Practice developing the pairs into full conversations.

1. What do you have there?

A snapshot of my dog.

A present for a good friend.

2. How do you like my fiancée?

She is very pretty.

10. I know that man from somewhere.

Why that's your Uncle Jozef.

3. What does your fiancé do?

He's a second-year student.

11. I didn't recognize her.

That's because she's without her husband.

4. What do you study at the university?

Foreign languages.

12. Before you always saw them together.

You're right.

5. What are you looking for?

My billfold.

13. Is Magda there?

No, she isn't here.

6. Where is Miodowa Street?

It's the first street on the left.

14. When will she return from work?

She should (**powinna+infin**) already be at home.

7. Thank you kindly for the help.

You're very welcome.

15. When will she be at home?

In two hours.

8. May I help you?

No thanks.

16. Please call back in an hour.

O.K., I'll call in an hour.

9. What are you looking for?

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

17. Who is calling please?

I am her colleague from work.

18. What do you feel like?

I don't feel like anything.

19. Maybe they will have (= there will be)
ice-cream.

I don't think so.

20. Do you want to buy some juice?

No, I don't feel like juice.

21. What do you prefer, coffee or tea?

I prefer both coffee and tea.

22. Are you hungry?

Yes, I feel like something sweet.

9.44. Fill in the blanks.

1. -- **nie będzie?**

Ewa

2. **Byłem ---.**

at the lawyer's

3. **Nie będę mógł (mogła) pójść ---.**

to that movie

4. **Co --- zrobić?**

do you intend

5. --- **pan (pani) szuka?**

What

6. --- **mleko?**

Is there any

7. **Czy masz ---?**

time for me

8. **Chętnie słucham ---.**

popular music

9. **Idę ---.**

to the museum

10. **Ja osobiście wolę ---.**

juice

11. **Jadę ---.**

to Lublin

12. **Chętnie napiję się ---.**

red wine

13. **Nie ma ---.**

fresh (**świeży**) bread

14. **Ona jest studentką --- .**

of the second year

15. **Jestem jej kolegą ---.**

from work

16. **Nie będę nosiła ---.**

that blouse

17. --- **gdzieś pójść.**

I feel like

18. **Mam ochotę ---.**

for something sweet

19. **Mam ochotę pójść ---.**

to some concert

20. **Maria --- z pracy.**

has not returned yet

21. --- **jeszcze nie ma.**

Marta

22. ---.

You are right.

23. ---.

You're in luck.

24. **Muszę pilnować ---.**

my younger brother

25. **Muszę pójść ---.**
to the doctor's
26. --- **w domu.**
There was nobody
27. **Nie będzie --- na przyjęciu.**
beer
28. **Nie chcę kupić ---.**
milk
29. **Nie lubię ---.**
apple juice
30. **Nie ma ---.**
neither tea or coffee
31. **Nie ma ---.**
any beer.
32. --- **teraz.**
I don't have time
33. **Nie mam nic ---.**
in mind
34. **Nie mam ochoty ---.**
to go anywhere
35. **Chętnie napiję się ---.**
some milk
36. --- **tego kupować.**
I don't intend
37. **Nie mogę znaleźć ---.**
my necktie
38. **Nie poznałem ---.**
him/her
39. **Nie widzę ---.**
my briefcase
40. **Nie, nie ma ---.**
him/her
41. **On boi się ---.**
that dog
42. **Ona jest ---.**
at a reception
43. **Mam ochotę na ---.**
something hot
44. **Ona chętnie pójdzie ---.**
to the exhibit
45. **Ona właśnie przyszła ---.**
from the concert
46. **Potrzebuję ---.**
your help
47. **Proszę zadzwonić ---.**
in an hour
48. **Nigdy ---.**
(You are never right).
49. **Przecież to ---.**
Elżbieta's husband
50. **Przedtem zawsze widziałeś ich ---.**
together
51. **Przepraszam a kto ---?**
is calling
52. --- **znam tę kobietę.**
from somewhere
53. **Spodziewamy się ---.**
our third child
54. **Szukam --- na imieniny.**
a present
55. **Szukamy ---.**
Miodowa Street
56. --- **dzisiaj już nie ma.**
Fresh milk
57. **Ten plan ---.**
doesn't make sense
58. **To wcale ---.**
not far
59. **To zdjęcie ---.**
of my family
60. **Trzeba iść ---.**
to the right
61. **Uczę się ---.**
in the library
62. **Uczę się ---.**
the Polish language

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

63. **Ulica Miodowa to jest pierwsza ulica** ---. to the left

64. **Widzisz go teraz** ---. without his wife

65. **Wracam** ---. from the library.

66. **Życzę ci** ---.

happiness

67. ---, **co tam jest.**

Let's see

9.45. Vocabulary in a grammatical context. Replace the word or phrase with another word or phrase that fits grammatically and logically into the context. Use this as a combined test of vocabulary and grammar; i.e., do not search earlier in the lesson or in a dictionary for possible answers.

1. Ewa jest żoną **Adama**.
2. Ewa jest **żoną** Adama.
3. To jest zdjęcie mojej **narzeczonej**.
4. To jest **zdjęcie** mojej narzeczonej.
5. Nie widzę **twojej książki**.
6. Nie **widzę** twojej książki.
7. Tu jest coś dla **pana**.
8. Lubię **piwo**, ale nie lubię **wina**.
9. Nie mogę znaleźć mojej **torebki**.
10. **Ewa** jest, ale **Zofii** jeszcze nie ma.
11. Świeżego **chleba** dziś już nie ma.
12. Nie ma dziś zupy **owocowej**.
13. Proszę butelkę **mleka**.
14. Proszę **butelkę** mleka.
15. Proszę pół kilo **kiełbasy**.
16. Nie podoba mi się twój **sweter**.
17. Nie będę nosiła tej **bluzki**.
18. Nie **będę nosiła** tej bluzki.
19. Proszę kubek **kawy**.
20. Proszę **kubek** kawy.
21. Nie studiuję języka **polskiego**.
22. Nie studiuję **języka polskiego**.
23. Czego **się boisz**?
24. Szukam **ulicy Ogrodowej**.
25. Chętnie słucham muzyki **klasycznej**.
26. Szukam sklepu z **rowerami**.
27. Życzę ci **powodzenia**.
28. Nie chcę tam iść z **żoną**.
29. Nie chcę tam iść bez **męża**.
30. Zapomniałem **parasola** w domu.
31. Sklep znajduje się obok **kościółka**.
32. Chętnie napiję się **czegoś**.
33. Potrzebuję lepszego **pióra**.
34. Idę na **koncert**.
35. Wracamy z **przyjacia**.
36. Właśnie wracam od **dentysty**.

37. Idę do sklepu po banany .	41. Jedziemy do Poznania pociągiem .
38. Proszę zadzwonić za godzinę .	42. Kiedy byłeś ostatnio u fryzjera ?
39. Jak pojechać z Lublina do
Rzeszowa ?	43. Interesuję się filmem .
40. Jedziemy do Poznania pociągiem.	44. Pamiętam o twoim przyjęciu .
	45. Lubię go , ale nie rozumiem go .

Mini-Lekcja: dopełniacz liczby mnogiej rzeczowników i przymiotników *the Genitive plural of nouns and adjectives*

The Genitive plural has the same uses as the Genitive singular. In addition, it is required after numbers 5 and higher. Review, 5-20: **pięć, sześć, siedem, osiem, dziewięć, dziesięć, jedenaście, dwanaście, trzynaście, czternaście, piętnaście, szesnaście, siedemnaście, osiemnaście, dziewiętnaście, dwadzieścia**. The Genitive plural is presented in its various uses in Lesson 12. For the time being, the following rules of thumb for forming the Gpl. will prove useful:

1. If the noun ends in **-a, -o, or -e**, the Gpl. may usually be obtained by subtracting the **-a, -o, or -e**:

lampa:	pięć lamp <i>five lamps</i>
drzewo:	sześć drzew <i>six trees</i>
mieszkanie:	siedem mieszkań <i>seven apartments</i> .

Often a mobile **e** will appear or disappear, especially before **k**:

książka:	osiem książek <i>eight books</i>
łóżko:	dziewięć łóżek <i>nine beds</i>
budynek	dziesięć budynków <i>ten buildings</i> .

Sometimes **o** will change to **ó**, and **ę** to **ą**:

głowa:	dziesięć głów <i>seven heads</i>
ręka:	jedenaście rąk <i>eleven hands</i> .

2. Although there are many exceptions, in general, if the noun ends in a consonant, then the Gpl. ending is **-ów** for hard stems and **-y/i** for soft stems. In practice, the ending **-ów** occurs mainly with hard-stem masculine nouns:

zeszyt:	pięć zeszytów <i>five notebooks</i>
hotel:	sześć hoteli <i>six hotels</i>

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

noc: **siedem nocy** *seven nights* (NB: feminine)

3. The Gpl. adjective ending is **-ych (-ich)**:

stara książka: **osiem starych książek** *eight old books*

drogi hotel: **dziewięć drogich hoteli** *nine expensive hotels*

4. Besides after numerals 5 and above, many quantifying nouns are followed by the quantified noun in the Genitive plural:

dużo nowych domów *a lot of new houses*

kilka ładnych kolorów *several pretty colors*

pudełko drogich czekoladek *a box of expensive chocolates*

Konwersacje uzupełniające

A. Jaka jest różnica?

- Jakie polskie wino jest dobre?	<i>What Polish wine is good?</i>
- Nie ma dobrego polskiego wina.
Natomiast polska wódka jest bardzo dobra.	<i>There is no good Polish wine. On the other hand Polish vodka is very good.</i>
- Na przykład jaka?	<i>What one, for example?</i>
- Każda: "Żytnia", "Wyborowa",
"Ziemniaczana". Osobiście wolę żytnią.	<i>Any. Rye, select, potato. I personally prefer rye.</i>
- Jaka jest różnica między nimi?	<i>What's the difference among them?</i>
- Nie ma prawie żadnej.	<i>There practically isn't any.</i>

B. Czego pan(i) szuka?

- Czy mogę panu (pani) pomóc?	<i>May I help you sir (madam)?</i>
- Tak. Szukam prezentu dla przyjaciółki (przyjaciela).	<i>Yes. I'm looking for a present for a friend.</i>
- Niech pan (pani) jej (mu) kupi tę bluzkę (koszulę). Jest bardzo ładna.	<i>Why don't you buy her this blouse (shirt). It's very pretty.</i>
- Nie, jestem pewien (pewna), że on(a) nie będzie nosił(a) takiej bluzki (koszuli).	<i>No, I'm sure that she (he) wouldn't wear a blouse (shirt) like that.</i>

C. Bez pracy.

- Gdzie pracujesz?	<i>Where do you work?</i>
- W tej chwili nigdzie nie pracuję. Jestem bez pracy.	<i>I don't work anywhere at the moment. I'm out of work.</i>
- A co robisz kiedy pracujesz?	<i>And what do you do when you work?</i>
- Naprawiam samochody.	<i>I repair cars.</i>
- A, dobrze się składa. Właśnie szukam dobrego mechanika.	<i>Well that works out well. I'm looking for a good mechanic.</i>
- Nie mówiłem, że jestem dobry.	<i>- I didn't say that I'm good.</i>

D. Jakiego koloru?

- Jakiego koloru jest twój nowy samochód?	<i>What color is your new car?</i>
- Jest zielony, tak jak mój stary samochód.	<i>It's green, just like my old car.</i>
- Nie myślałeś (myślałaś), żeby kupić samochód w innym kolorze?	<i>Didn't you think about buying a car in a different color?</i>
- Myślałem, ale doszedłem (doszłam) do wniosku, że samochód w zielonym kolorze najbardziej mi odpowiada.	<i>I did, but I came to the conclusion that a green car suits me best.</i>

E. Schizofrenia *schizophrenia*

- Przepraszam, chciałem (chciałam) pożyczyć słownik polsko-angielski.	<i>Excuse me, I wanted to borrow a Polish-English dictionary.</i>
- Oczywiście. <Weź sobie.> Stoi tam na półce z prawej strony. Po co ci słownik?	<i>Of course. <Take it.> It's standing there on the shelf on the right. What do you need a dictionary for?</i>
- Muszę pilnie przetłumaczyć artykuł o schizofrenii.	<i>I have to urgently translate an article on schizophrenia.</i>
- Masz schizofrenię?	<i>You have schizophrenia?</i>
- Nie wiem, powiem ci, jak tylko przeczytam ten artykuł.	<i>I don't know. I'll tell you as soon as I read the article.</i>

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

F. Zginęło ci coś? *Have you lost something?*

- Czego szukasz? Zginęło ci coś?	- <i>What are you looking for? Have you lost something.</i>
- Tak. Uciekł mi mój pyton. Szukam go wszędzie.	<i>Yes. My python has escaped. I've been looking for it everywhere.</i>
- Sprawdziłeś (sprawdziłaś) pod łóżkiem?	<i>Have you checked under the bed?</i>
- Nie, boję się tam zajrzeć.	<i>No, I'm afraid to look under there.</i>
- To daj latarkę. Ja go znajdę.	<i>Then give me a flashlight. I'll find him.</i>

G. Kogo pan(i) szuka? *Who are you looking for?*

- Przepraszam pana (panią), kogo pan(i) szuka?	<i>Excuse me sir (madam), who are you looking for?</i>
- Pana Grzegorza Służewskiego (Pani Katarzyny Służewskiej).	<i>Mr. Grzegorz Służewski (Ms. Katarzyna Służewska).</i>
- Państwo Służewscy mieszkają w mieszkaniu numer dwieście osiem.	<i>The Służewskis live in apartment number 208.</i>
- Która to jest klatka schodowa?	<i>What stairwell will that be?</i>
- Druga.	<i>The second one.</i>
- A na którym to jest piętrze?	<i>And on what floor is it?</i>
- Na piątym.	<i>On the fifth.</i>
- Czy jest winda?	<i>Is there an elevator?</i>
-Jest, ale jest nieczynna.	<i>There is, but it's not working.</i>

H. Plany na lato *plans for the summer*

- Czy masz jakieś plany na lato?	<i>Do you have any plans for the summer?</i>
- Tak. Jadę do Polski na kilka tygodni.	<i>Yes. I'm going to Poland for a few weeks.</i>
- A to ciekawe. Gdzie będziesz w Polsce?	<i>That's interesting. Where will you be?</i>
- W różnych miastach. Odwiedzam rodzinę, a rodzinę mam wszędzie.	<i>In various towns. I'm visiting family, and I have family everywhere.</i>

I. Ten sam sen

- Ciągłe mam ten sam sen w nocy.	- <i>I keep having the same dream at night.</i>
- Jaki?	- <i>What sort?</i>
- Śni mi się, że wyjeżdżam gdzieś, ale nie mogę znaleźć stacji kolejowej.	- <i>I dream that I'm leaving for somewhere, but I can't find the railway station</i>
- Może boisz się jechać pociągiem.	- <i>Maybe you're afraid of train travel.</i>
- Może. Tylko nie rozumiem jednej rzeczy.	- <i>Maybe, but I don't understand one thing.</i>
- Czego nie rozumiesz?	- <i>What don't you understand?</i>
- Nie mamy stacji kolejowej w naszym mieście.	- <i>We don't have a train station in our town.</i>
- To może dlatego nie możesz jej znaleźć.	- <i>Then maybe that's why you can't find it.</i>

J. Koniecznie *absolutely*

- Gdzie jest Jadzia (Janek)?	<i>Where is Jadzia (Janek)?</i>
- Nie ma jej (go). Pojechał(a) do Torunia.	<i>He's not here. He went to Toruń.</i>
- Kiedy?	<i>When?</i>
- W zeszłym tygodniu. Odwiedza swoją starą chorą ciocię (swojego starego chorego wujka).	<i>Last week. S(he)'s visiting her (his) sick old aunt (uncle).</i>
- Kiedy on(a) wraca?	<i>When is (s)he getting back?</i>
- Jutro wieczorem. Dlaczego?	<i>Tomorrow evening. Why?</i>
- Muszę koniecznie się z nią (nim) porozmawiać	<i>I absolutely have to talk with him.</i>

K. Pomyłka a mistake (wrong number)

- Dzień dobry. Czy mogę poprosić Jurka (Jolę)?	<i>Hello. May I speak to Jurek (Jola)?</i>
- Nie ma tu żadnego Jurka (żadnej Joli).	<i>There's no Jurek (Jola) here.</i>
- Dzwonię do Jurka Majewskiego (Joli Majewskiej).	<i>I'm calling. Jurek Majewski (Jola Majewska).</i>
- Nie ma takiej osoby tutaj. To chyba pomyłka.	<i>There's no such person here. It must be a mistake.</i>
- Przepraszam. Musiałem (musiałam) nakręcić zły numer.	<i>I'm sorry. I must have dialed a wrong number.</i>
- Nie szkodzi. Do widzenia.	<i>That's all right. Good-bye.</i>
- Do widzenia.	<i>Good-bye.</i>

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

D. Słabo cię słyszę *I can barely hear you.*

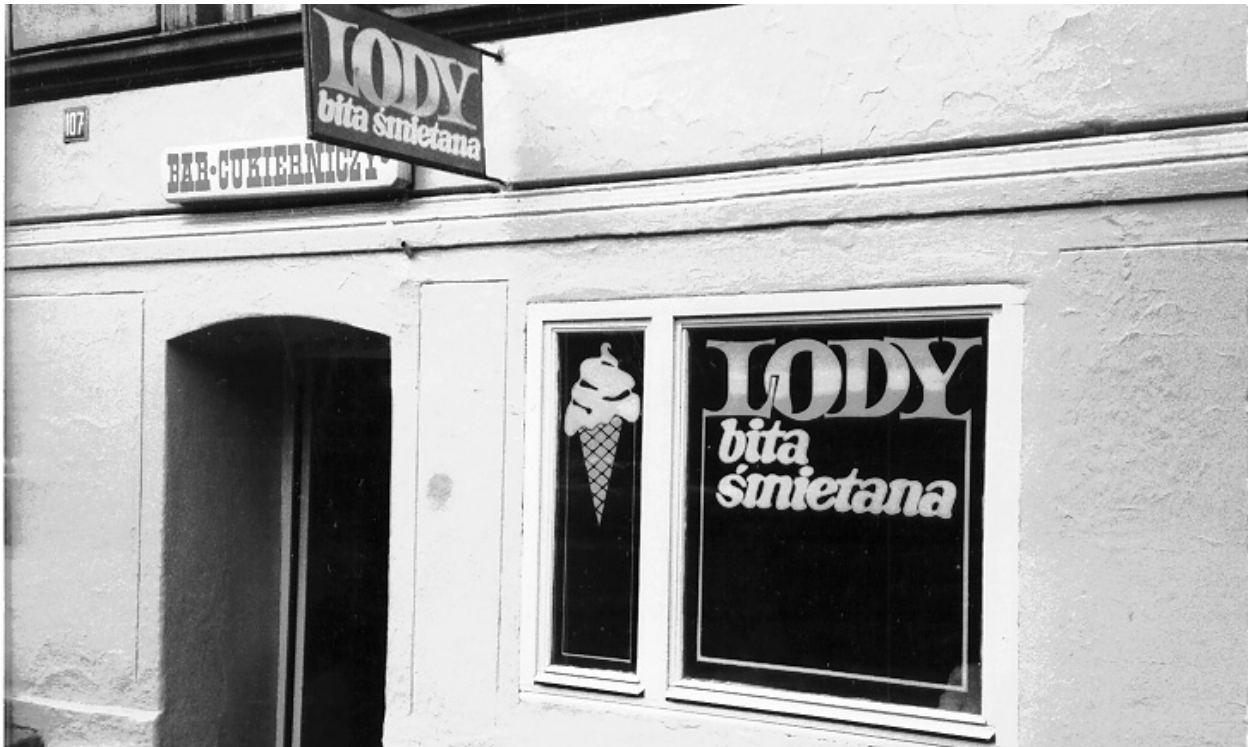
- Kaśka? To ty? Słabo cię słyszę.	<i>Kaśka, is that you? I can barely hear you.</i>
- Tak, ja. Minuty mi się kończą <bateria mi się kończy>, więc muszę mówić szybko.	<i>Yes. it's me. My minutes are running out <my battery is running low>, so I have to talk quickly.</i>
- To mów. Gdzie jesteś?	<i>So speak. Where are you?</i>
- Na rynku. Czy możesz przyjechać po mnie?	<i>On the market square. Can you come and pick me up? Sure. Wait for me on the corner in front of the monument.</i>
- Oczywiście, poczekaj na mnie na rogu przed pomnikiem.	<i>See you. Bye.</i>
- Dobrze, dzięki. Cześć.	<i>Bye.</i>
- Na razie. Pa.	
- Pa.	

Rozmowa uzupełniająca

Z pewnością *assuredly*

<i>Klient:</i> - Dzień dobry, zarezerwowałem pokój na dziś wieczór.	<i>Good Evening. I reserved a room for this evening.</i>
<i>Recepcjonista:</i> - Proszę bardzo. Nazwisko?	<i>Certainly. Your last name, please?</i>
<i>Klient:</i> - Babinski, Bolesław.	<i>Babiński, Bolesław.</i>
<i>Recepcjonista:</i> - Tak, pan ma dziewiątkę. Czy pan potrzebuje pomocy z bagażem?	<i>Yes, you are in room number 9. Do you need help with your luggage?</i>
<i>Klient:</i> - Nie, dziękuję. Dam sobie radę. Czy w pokoju będzie cicho? Bo potrzebuję absolutnej ciszy.	<i>No thanks. I'll manage. Will it be quiet in the room? Because I require absolute quiet.</i>
<i>Recepcjonista:</i> - Ależ oczywiście. Czy pan ma jakieś inne szczególne potrzeby?	<i>But of course. Do you have any other particular needs?</i>
<i>Klient:</i> - Nie.	<i>No.</i>
<i>Recepcjonista:</i> - Niech pan tylko zadzwoni do recepcji, jeśli ktoś będzie narabiał hałasu.	<i>Just ring the reception desk if anyone makes a racket.</i>
<i>Klient:</i> - Dziękuję, z pewnością zadzwonię.	<i>Thank you, I'll ring for sure.</i>
<i>Recepcjonista:</i> - Mam nadzieję, że pan będzie zadowolony z pobytu u nas. Dobranoc.	<i>I hope that you will be satisfied with your stay with us. Good night.</i>
<i>Klient:</i> - Ja też. Dobranoc.	<i>Me too. Good night.</i>

dać sobie radę manage. szczególny *aj* particular. narabiać hałasu make a racket. z pewnością assuredly. pobyt *mi* stay

9. LEKCJA DZIEWIĄTA

Marie Skłodowska Curie (November 7, 1867 – July 4, 1934) was a physicist and chemist of Polish birth and upbringing and, subsequently, of French citizenship. She was a pioneer in the field of radioactivity, the discoverer of two elements (radium and polonium), the first person to be honored with two Nobel Prizes in two different fields (physics and chemistry), the first female professor at the University of Paris, and the first woman to be buried in the French [Panthéon](#) in Paris on the basis of her own merits.